

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Územně členěná statutární města v České republice

Karolína Gadlenová

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karolína Gadlenová**
Osobní číslo: **E16280**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Územně členěná statutární města v České republice**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza specifik postavení statutárních měst podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. Analyzovány budou zejména rozdíly mezi územně členěnými a nečleněnými statutárními městy. Praktická část se zaměří na komparaci statutárního města Pardubice územně členěného na městské obvody a územně nečleněného statutárního města Hradec Králové a zhodnocení přínosů a nákladů tohoto členění.

Osnova:

- Historie a charakteristika statutárních měst.
- Výkon smíšeného modelu veřejné správy ve statutárních městech.
- Orgány statutárních měst.
- Statut města.
- Majetek statutárních měst.
- Analýza rozdílů územně členěných a nečleněných statutárních měst.

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

EXNER, Jiří. Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.
JANÁK, Jan, Zdeňka HLEDÍKOVÁ a Jan DOBEŠ. Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-906-5.
KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
KOPECKÝ, Martin. Zákon o obcích: komentář. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-376-1.
KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. 4. dopl. vyd. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-760-7.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jana Janderová, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

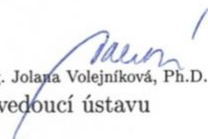
Datum zadání bakalářské práce: **3. září 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2019**

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. dubna 2019

Karolína Gadlenová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své vedoucí bakalářské práce JUDr. Janě Janderové, Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá statutárními městy. V teoretické části popisuje historický vývoj statutárních měst a principy jejich fungování na našem území. Zabývá se rozdíly mezi územně členěnými a nečleněnými statutárními městy. Praktická část komparuje územně členěné město (Pardubice) a územně nečleněné město (Hradec Králové). Zhodnocuje jejich efektivitu pomocí přínosů a nákladů.

KLÍČOVÁ SLOVA

statutární města, statut města, orgány města, samostatná působnost, přenesená působnost, zákon o obcích

TITLE

Territorially divided statutory cities in the Czech Republic

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with statutory cities. The theoretical part describes the historical development of statutory cities and the principles of their functioning in our country. It deals with the differences between territorially divided and unitary statutory cities. The practical part compares the territorially divided city (Pardubice) and non-unitary city (Hradec Králové). It improves their efficiency through benefits and costs.

KEYWORDS

statutory cities, city status, city authorities, state administration, independent competence, delegated competence, Act on municipalities

OBSAH

Seznam tabulek	9
Seznam obrázků	10
Seznam zkratk	11
Úvod	12
1 Historie a charakteristika statutárních měst.....	13
1.1 Od zrušení poddanství po zánik Rakouska-Uherska	13
1.2 Od založení První republiky po podpis Mnichovské dohody.....	14
1.3 Protektorát Čechy a Morava	14
1.4 Od konce 2. světové války po převrat 1989.....	14
1.5 Období po roce 1989.....	15
1.6 Současné postavení a charakteristika statutárních měst	16
2 Výkon smíšeného modelu veřejné správy ve statutárních městech	19
2.1 Samostatná působnost.....	20
2.1.1 Obecně závazné vyhlášky	20
2.1.2 Výkon samostatné působnosti	22
2.1.3 Hospodaření obcí	23
2.2 Přenesená působnost	24
2.2.1 Nařízení.....	24
2.2.2 Přenesená působnost územně členěných statutárních měst	25
3 Orgány statutárních měst	26
3.1 Zastupitelstvo.....	26
3.1.1 Zasedání zastupitelstva	27
3.1.2 Pravomoc zastupitelstva	27
3.1.3 Odměňování zastupitelů obcí i MČ/MO.....	29
3.2 Rada	29
3.3 Primátor	30
3.4 Magistrát	31

3.5	Orgány zastupitelstva města a rady města	32
3.5.1	Výbory	32
3.5.2	Komise	33
3.6	Orgány městských částí/obvodů	34
3.7	Vztahy orgánů MČ/MO a orgánů statutárních měst	34
4	Statut města	36
4.1	Obecně závazná vyhláška – postavení městských obvodů	36
5	Majetek statutárního města	39
5.1	Majetek města svěřený městskému obvodu	40
6	Analýza rozdílů územně členěného a nečleněného statutárního města	41
6.1	Charakteristika statutárního města Pardubice	41
	Rozpočet města Pardubice	43
6.2	Charakteristika statutárního města Hradec Králové	48
	Rozpočet města Hradec Králové	49
6.3	Komparace statutárního města Pardubice a statutárního města Hradec Králové	52
	Závěr	60
	Použitá literatura	62
	Přílohy	68

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Seznam statutárních měst podle územního ne/členění	16
Tabulka 2: Vývoj počtu statutárních měst od roku 2000-2018	17
Tabulka 3: Rozdělení počtu členů zastupitelstva podle počtu obyvatel	27
Tabulka 4: Velikostní kategorie pro odměňování zastupitelů	29
Tabulka 5: Výsledky referenda města Pardubice 2013	35
Tabulka 6: Použití ustanovení § 130 OZř ve statutech jednotlivých územně členěných statutárních měst	37
Tabulka 7: Použití ustanovení § 133 OZř ve statutech jednotlivých územně členěných statutárních měst	38
Tabulka 8: Vývoj vzniku MO ve statutárním městě	41
Tabulka 9: Orgány města a orgány MO	43
Tabulka 10: Orgány MO města Pardubice	43
Tabulka 11: Odvětvový rozpočet pro výdaje v roce 2017	45
Tabulka 12: Výdaje obvodu na 1 obyvatele	47
Tabulka 13: Odvětvový rozpočet pro výdaje v roce 2017	50
Tabulka 14: Počet zastupitelů a jejich výdaje (v tis. Kč)	55
Tabulka 15: Výdaje statutárních měst na správu v roce 2017 (v tis. Kč)	57
Tabulka 16: Počet orgánů statutárních měst Pardubice a Hradec Králové	58
Tabulka 17: Zhodnocení přínosů a nákladů členění na městské obvody	59

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Celkové příjmy města Pardubice v roce 2017.....	44
Obrázek 2: Příjmy MO za rok 2017 (v tis. Kč)	45
Obrázek 3: Celkové výdaje města Pardubice v roce 2017.....	46
Obrázek 4: Výdaje MO za rok 2017 (v tis. Kč).....	46
Obrázek 5: Celkové příjmy města Hradec Králové v roce 2017	49
Obrázek 6: Celkové výdaje města Hradec Králové v roce 2017	50
Obrázek 7: Výdaje na komise místní samosprávy města Hradec Králové (v tis. Kč)	51
Obrázek 8: Vývoj počtu obyvatel v Pardubicích a Hradci Králové	52
Obrázek 9: Příspěvek na výkon v přenesené působnosti (v tis. Kč).....	56
Obrázek 10: Správní poplatky v Pardubicích a Hradci Králové v roce 2017 (v tis. Kč).....	56
Obrázek 11: Výdaje na místní správu města Pardubice a Hradec Králové (v tis. Kč)	57
Obrázek 12: Výdaje na zastupitelstva města Pardubice a Hradec Králové (v tis. Kč)	58

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
MV	Ministerstvo vnitra
MO	městský obvod
MČ	městská část
OZř	Zákon o obcích (obecní zřízení) č. 128/2000 Sb.
Charta	Charta místní samosprávy
ZM	zastupitelstvo města
KMS	komise místní samosprávy

ÚVOD

Následující kapitoly této práce se zabývají problematikou postavení územně členěných statutárních měst v České republice (dále jen ČR) včetně uspořádání jejich městských částí a městských obvodů (dále jen MČ/MO) a porovnáním s územně nečleněnými statutárními městy.

Statutární město má unikátní právo nikoliv však povinnost obecně závazným právním aktem (tzv. statutem) rozčlenit své území na MČ/MO. Titul statutárního města není pouze otázkou prestiže. Statutární město se totiž může zapojit do projektů financovaných z národních či evropských zdrojů, kterých by jinak využít nemohlo.

První část práce se zabývá vývojem obecní samosprávy a právním postavením statutárních měst od zániku Rakouska Uherska až po současnost. V historii českých zemí (i v úpravách jiných států) se setkáváme se zvláštním zákonem pro tyto města. V nynějším právním uspořádání se statutární města řídí podle ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění (dále jen OZř).

Druhá kapitola práce zachycuje principy, na kterých stojí výkon tzv. smíšeného modelu veřejné správy aplikovaný především ve střední Evropě, se kterým koreluje výkon státní správy a samosprávy na jednotlivých úrovních veřejné správy.

V návaznosti na tento model charakterizuje třetí kapitola orgány statutárních měst, které jsou současně názvem odlišné od orgánů obcí. Nadto se v územně členěných statutárních městech vyskytuje další rovina orgánů MČ/MO, která otevírá nové vztahy a vazby.

Pravomoci a působnost MČ/MO jsou uspořádány obecně závaznou vyhláškou, kterou popisuje kapitola čtvrtá. Ustanovení OZř nastiňují oblasti upravitelné touto vyhláškou. Jejich následné konkrétní využití v jednotlivých městech je vyhodnoceno v závěru této kapitoly.

V neposlední řadě jsou zmíněny i majetkové úkony územních samosprávných celků a nakládání s majetkem měst, jejich organizačních složek a příspěvkových organizací daného celku.

Praktická část analyzuje územně členěné město (Pardubice) a územně nečleněné město (Hradec Králové). Tato rivalitní města byla vybrána nejen z důvod blízké vzdálenosti, ale i kvůli téměř shodné velikosti a počtu obyvatel. Obě města si zvolila jinou variantu správy. Obě varianty mají své výhody a nevýhody. Cílem je zhodnocení efektivity členění statutárního města. Teoreticky členění vyplývá z principu subsidiarity a snahy přiblížit správu občanům. Členění však má své výhody i nevýhody. V závěru práce je zhodnoceno, zda přínosy územního členění města vyrovnávají související náklady města členěného na městské obvody.

1 HISTORIE A CHARAKTERISTIKA STATUTÁRNÍCH MĚST

Pro definování statutárních měst je důležité nastínit jejich vývoj a popis reforem, které vedly k možnosti vnitřní dekoncentrace těchto měst. Ačkoli dnes jsou statutární města oprávněná se členit, v minulosti se jednalo o zvláštní postavení z hlediska výkonu místní správy a podřízenosti vůči státu.

1.1 Od zrušení poddanství po zánik Rakouska-Uherska

Důležitým mezníkem pro vznik územní správy bylo zrušení poddanství a roboty roku 1848, které vedlo k nastolení konstituční monarchie. Kroměřížský návrh ústavy na konci téhož roku detailněji definoval práva obcí. Zahrnoval volbu představitelů obce, přijímání členů do jejího svazku, samostatnou správu včetně zajištění výkonu místní policie, hospodaření obce a principiálně účast veřejnosti na jednání. Návrh v platnost nevstoupil, ale tyto zásady byly převzaty v přijaté březnové ústavě roku 1849. [1]

Stadionovým prozatímním obecním zřízením ze dne 20. března 1849 obec získala základní zákonnou úpravu uvozenou stěžejní větou „*základ svobodného státu je svobodná obec*“. Zákon rozdělval i působnost obce na přirozenou (dnešní samostatnou) a přenesenou. Zatímco přirozená působnost zahrnovala vše, co se obce bezprostředně týká v mezích zákona, přenesená působnost znamenala delegování veřejných záležitostí na obec, a to od státu. V přirozené působnosti nemohla být obec omezována.

Pro statutární města se stal revolučním rokem rok 1850. Města Praha, Brno, Olomouc a Opava získala svůj statut, který upravoval jejich postavení a působnost vedle prozatímního obecního zřízení. Do roku 1918 se postupně přidala další města: Jihlava, Liberec, Znojmo, Uherské Hradiště, Kroměříž a Frýdek. Statuty přinesly nový institut magistrátu, který vykonával agendu namísto okresního úřadu. [2], [3]

1.2 Od založení První republiky po podpis Mnichovské dohody

Československý stát byl vyhlášen recepčním zákonem č. 11/1918 Sb. ze dne 28. října 1918, o zřízení samostatného státu československého. Ten zajišťoval kontinuitu s předešlým právním řádem podle čl. 2: „*veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a zřízení zůstávají prozatím v platnosti*“ a podle čl. 3 „*všechny úřady samosprávné, státní a župní, ústavy státní, zemské, okresní a zejména i obecní jsou podřízeny Národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají dle dosavadních platných zákonů a nařízení*“.

V tomto období se začaly rýsovat počátky vnitřního členění některých statutárních měst. Souviselo to se slučováním některých sousedních obcí s Prahou, Brnem a Olomoucí. V letech 1923-24 však došlo k odejmutí působnosti politického úřadu v Liberci a Opavě a v roce 1927 k deklasifikaci některých statutárních měst (Frýdek, Jihlava, Kroměříž, Uherské Hradiště a Znojmo) na obyčejné obce v důsledku nové politické organizace. [3], [4]

1.3 Protektorát Čechy a Morava

O období okupace můžeme říci, že územní samospráva byla zlikvidována a veškerá moc byla soustředěna do centra. Správní reformy byly realizovány vládními nařízeními. Tato nařízení však také vedla v roce 1941 ke zřízení nových statutárních měst Ostravy a Plzně, protože v období války narůstal význam průmyslových měst. Podobně jako Praha, Brno a Olomouc si vzala pod křídla i okolní obce. Slučování probíhalo v letech 1939-1942 i u dalších měst, ale již bez získání statutu (například Hradec Králové, Ústí nad Labem, Liberec a Opava). [3]

1.4 Od konce 2. světové války po převrat 1989

Postavení statutárních měst po konci 2. světové války bylo ukotveno v dekretu prezidenta republiky č. 121/1945 Sb. ze dne 27. října 1945, o územní organizaci správy, vykonávané národními výbory podle § 3 „*města se zvláštním statutem (statutární města) jsou:*

- *v zemi České Praha, Liberec a Plzeň;*
- *v zemi Moravskoslezské Brno, Olomouc, Opava a Moravská Ostrava“.*

Tímto dekretem tak pokračovalo připojování sousedních obcí ke statutárním městům.

Bohužel pro statutární města podle zákona č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl přijat zákon o zřízení krajů a krajských národních výborů, kde podle § 2 vzniklo na území českých zemí 13 krajů („*Pražský, Českobudějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Hradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Gottwaldovský a Ostravský*“). Znamenalo to nahrazení dosavadního zemského zřízení krajským. Institut statutárních měst z důvodu nového právní uspořádání zanikl. [3]

1.5 Období po roce 1989

Převrat roku 1989 přinesl mnohé. Nejednalo se pouze o pád komunismu a související změny politického systému, ale také o změny postavení veřejné správy související s obnovou územní správy. Reforma vycházela z ústavního zákona č. 294/1990 Sb. ze dne 18. července 1990, kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů. Důležitou změnou je hlava sedmá Ústavy pojmenovaná nově MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA, ve které čl. 86 stanovuje, že „*základem místní samosprávy je obec*“. [5]

Místní samospráva byla znovu nastolena zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), kterým opětovně vznikají statutární města a podle § 3 jimi jsou „*České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava a Havířov*“. Tato města podle odst. 2 tohoto ustanovení „*mají právo uspořádat své vnitřní poměry ve věcech správy obecně závaznou vyhláškou a tím, že území statutárního města se může členit na městské obvody nebo městské části, popřípadě na části území města mohou být zřízeny městské obvody nebo městské části*“. Hlavní město Praha má pro své specifické postavení zvláštní zákon č. 418/1990 Sb.

Proč byla vybrána právě tato statutární města? Hledělo se především na bývalá statutární města a bývalá lázeňská města. Zohledňovala se i velikost a význam měst. Exner [3] píše i o možné rivalitě a lobbingu (u Pardubic, Zlína a Havířova).

1.6 Současné postavení a charakteristika statutárních měst

Se vznikem samostatné České republiky byl sepsán ústavní zákon č. 1/1993 Sb., kde o územní samosprávě pojednává hlava sedmá. Podle současného čl. 99 Ústavy ČR: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“. Přičemž každé území ČR (kromě vojenských újezdů) spadá do právě jedné obce, a to podle § 18 OZř.

Až 3. prosince 1997 byl přijat ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., který na území České republiky vytvořil 14 krajů (resp. hlavní město Praha a 13 krajů) jako vyšší územní samosprávné celky s účinností 1. ledna 2000. Kraje jsou současně regulovány zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Práva a povinnosti obcí jsou stanoveny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), hlavní město Praha podle zvláštního zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Taxativní výčet statutárních měst vychází z § 4 OZř: „Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec“. Právo členit se na MČ/MO na základě rozhodnutí zastupitelstva podle OZř § 4, odst. 2 nevyužila všechna města podle tabulky č. 1 níže. Ta vyjmenovává všech 26 statutárních měst (a Prahu) podle OZř seřazená podle velikosti se zaměřením na to, zda se územně člení, či nikoliv.

Tabulka 1: Seznam statutárních měst podle územního ne/členění

Poř.	Statutární města	MČ/MO	Poř.	Statutární města	MČ/MO
	*Praha	57 MČ			
1.	Brno	29 MČ	14.	Opava	8 MČ
2.	Ostrava	23 MO	15.	Frýdek-Místek	-
3.	Plzeň	10 MO	16.	Karviná	-
4.	Liberec	1 MO	17.	Jihlava	-
5.	Olomouc	-	18.	Teplice	-
6.	České	-	19.	Děčín	-
7.	Ústí nad Labem	4 MO	20.	Karlovy Vary	-
8.	Hradec Králové	-	21.	Chomutov	-
9.	Pardubice	8 MO	22.	Jablonec nad	-
10.	Zlín	-	23.	Mladá Boleslav	-
11.	Havířov	-	24.	Prostějov	-
12.	Kladno	-	25.	Přerov	-
13.	Most	-	26.	Třinec	-

*Poznámka: *Praha je upravena zvláštním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.*

Zdroj: Vlastní zpracování podle statutů měst [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13] a [14].

Následující tabulka č. 2 poukazuje na nelogický mechanismus vzniku statutárních měst. Zobrazuje největší města České republiky seřazena vždy podle počtu obyvatel k 1.1.2018, a to sestupně (prvních 30). Srovnávány tu jsou roky 2000, 2003, 2006, 2012 a 2018, ve kterých se postupně zvyšoval počet statutárních měst.

Tabulka 2: Vývoj počtu statutárních měst od roku 2000-2018

Rok	2000	2003	2006	2012	2018
1.	Praha	Praha	Praha	Praha	Praha
2.	Brno	Brno	Brno	Brno	Brno
3.	Ostrava	Ostrava	Ostrava	Ostrava	Ostrava
4.	Plzeň	Plzeň	Plzeň	Plzeň	Plzeň
5.	Liberec	Liberec	Liberec	Liberec	Liberec
6.	Olomouc	Olomouc	Olomouc	Olomouc	Olomouc
7.	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice
8.	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem
9.	Hradec Králové	Hradec Králové	Hradec Králové	Hradec Králové	Hradec Králové
10.	Pardubice	Pardubice	Pardubice	Pardubice	Pardubice
11.	Zlín	Zlín	Zlín	Zlín	Zlín
12.	Haviřov	Haviřov	Haviřov	Haviřov	Haviřov
13.	Kladno	Kladno	Kladno	Kladno	Kladno
14.	Most	Most	Most	Most	Most
15.	Opava	Opava	Opava	Opava	Opava
16.	Frydek-Místek	Frydek-Místek	Frydek-Místek	Frydek-Místek	Frydek-Místek
17.	Karviná	Karviná	Karviná	Karviná	Karviná
18.	Jihlava	Jihlava	Jihlava	Jihlava	Jihlava
19.	Teplice	Teplice	Teplice	Teplice	Teplice
20.	Děčín	Děčín	Děčín	Děčín	Děčín
21.	Karlovy Vary	Karlovy Vary	Karlovy Vary	Karlovy Vary	Karlovy Vary
22.	Chomutov	Chomutov	Chomutov	Chomutov	Chomutov
23.	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
24.	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav
25.	Prostějov	Prostějov	Prostějov	Prostějov	Prostějov
26.	Přerov	Přerov	Přerov	Přerov	Přerov
27.	Česká Lípa	Česká Lípa	Česká Lípa	Česká Lípa	Česká Lípa
28.	Třebíč	Třebíč	Třebíč	Třebíč	Třebíč
29.	Třinec	Třinec	Třinec	Třinec	Třinec
30.	Tábor	Tábor	Tábor	Tábor	Tábor
Σ	17	19	24	25	26

Poznámka: Tučně zvýrazněná města v prvním sloupci jsou statutární města z roku 1990. Zdroj: Vlastní zpracování podle OZř a počtu obyvatel [14].

Můžeme si všimnout, že s dalším vznikem statutárních měst vznikají „trhliny“, které jsou dalšími roky postupně zaplňovány, ale na druhou stranu tu vzniká trhlina další, který vytváří nové možnosti pro města, která statutárními městy dosud nejsou.. V roce 2018 se ke statutárním městům přidal Třinec, který opět vytvořil „trhlinu“, a možná někdy do budoucna vytvořil pomyslný prostor a větší šanci pro města jako Česká Lípa a Jablonec nad Nisou stát se statutárními městy vzhledem k počtu obyvatel.

OZř nijak neupravuje podmínky pro vznik nového statutárního města. Vzhledem k tomu, že tato města nemají (kromě hlavního města Prahy) vlastní zákon, jednají podle ustanovení OZř. Ačkoli pro statutární města jsou platná ustanovení v hlavě osmé toho zákona, podle § 146 OZř *„nestanoví-li tato hlava zákona výslovně jinak, platí pro statutární města, jejich městské obvody a městské části ustanovení ostatních hlav zákona“*.

2 VÝKON SMÍŠENÉHO MODELU VEŘEJNÉ SPRÁVY VE STATUTÁRNÍCH MĚSTECH

Aby územní správa (včetně statutárních měst) mohla fungovat, musí existovat legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní rámec představují zákony. Udávají působnost, pravomoci, autonomii a odpovědnost – především majetkovou odpovědnost obcí a jejich orgánů. Stanovují rozsah samostatné a přenesené působnosti. Ekonomické předpoklady jsou též ukotveny v zákonech a to především v Ústavě ČR, čl. 101 odst. 3: „*územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu*“. [15]

Podle Evropské charty místní samosprávy (dále jen Charta) je „*posilování místní samosprávy a její ochrana podstatným prvkem formování Evropy na principech demokracie a decentralizace moci*“. Princip subsidiarity se v Chartě nejzřetelněji objevuje v preambuli a čl. 4. Tento princip stojí na rozhodnutí na co nejnižší úrovni v souladu se zajištěním efektivity a hospodárnosti. Jako decentralizaci moci označujeme stav přenesení kompetencí veřejné správy na územní samosprávu (**samostatná působnost**). Vedle toho o dekoncentraci moci hovoříme při přesunu kompetencí ze státu na územní samosprávu k výkonu státní správy (**přenesená působnost**). Předpokladem těchto principů je členění veřejné správy na státní správu a samosprávu.

V ČR je uplatňován smíšený systém (středoevropský) územní správy. V Evropě se můžeme setkat i s modelem angloamerickým a francouzským. V angloamerickém systému na místní úrovni funguje pouze samospráva, resp. na místní úrovni neexistuje státní správa. Ve francouzském modelu je na místní úrovni státní správa a samospráva je plně oddělena. Územní samosprávy ve smíšeném modelu vykonávají jak vlastní samosprávu, tak i státní správu v přenesené působnosti.

Zmíněný dokument o postavení územní (místní) samosprávy - Evropská charta místní samosprávy - přijatý státy Rady Evropy dne 15. října 1985 ve Štrasburku, který v platnost pro Českou republiku vstoupil 1. září 1999, definuje místní samosprávu jako: „*právo a schopnost místních společenství v mezích daných zákonem na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných*“. [16]

Ačkoli ČR není vázána všemi ustanoveními Charty, resp. ratifikace proběhla s výhradou, je víceméně zakořeněna do českého právního řádu. Promítla se v zákoně o obcích, krajích i o hlavním městě Praze.

Nevybrané (resp. neratifikované) články se týkají především finančních zdrojů nebo například pracovních podmínek podle čl. 6, odst. 2 „*pracovní podmínky zaměstnanců místní správy by měly být takové, aby dovolily nábor vysoce kvalifikovaných lidí, podle zásluh a schopností; za tímto účelem se umožňuje zvyšování kvalifikace, odměňování a služební postup*“ nebo podle čl. 9, odst. 3 „*alespoň část finančních zdrojů místních orgánů pochází z místních daní a poplatků, jejichž výši mohou místní orgány v mezích zákona určovat*“.

Podle Ústavního soudu (Pl. ÚS 34/02): „*Charta není klasickou smlouvou o lidských právech, netýká se jednotlivců, nýbrž společenství občanů, zakládá kolektivní práva. Z toho vyplývají zvláštnosti jejího výkladu a aplikace. Smluvní strany mají povinnost zaručit své územní samosprávě určitý počet takových práv určených Chartou. Práva zaručená Chartou územní samosprávě smluvních stran jsou rámcová. Charta sama v řadě ustanovení počítá s podrobnou vnitrostátní právní úpravou, která zajistí představuje meze, ve kterých se územní samospráva bude pohybovat. ... Už vůbec Charta nečiní z územní samosprávy svrchovaná tělesa blízcí se státům.*“ [17]

2.1 Samostatná působnost

OZř upravuje samostatnou působnost v § 7: „*obec spravuje své záležitosti samostatně*“. Tato působnost se řídí pravidly právního řádu, a to i mezinárodními smlouvami, což vyplývá z čl. 10 Ústavy. Samospráva územních samosprávných celků je zaručena čl. 8 Ústavy a čl. 100 Ústavy potvrzena i nálezem Ústavního soudu ČR (Pl. ÚS 1/93): „*Ústavní soud považuje místní samosprávu za nezastupitelnou složku rozvoje demokracie*“. Podle čl. 104 (srov. též § 35, odst. 1 OZř) obcím náleží právě ty záležitosti v samostatné působnosti, které nejsou svěřeny krajům. To však neznamená existenci vztahu nadřízenosti a podřízenosti těchto celků. [18]

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. v § 8 upravuje působnost obcí i tak, že „*pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost*“.

2.1.1 Obecně závazné vyhlášky

Obecně závazné vyhlášky jsou podzákonými právními předpisy, tedy takovými předpisy, které nesmí být v rozporu s ústavním pořádkem a zákony. Vydává je zastupitelstvo obce podle čl. 104 Ústavy.

Podle ustanovení § 10 OZř „povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

- k zabezpečení **místních záležitostí veřejného pořádku**, ...
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných **sportovních a kulturních podniků**, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
- k zajištění **udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství**, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,
- **stanoví-li tak zvláštní zákon**“.

Nálezem Pl. ÚS, 45/06 je možné regulovat obecně závaznou vyhláškou takové záležitosti, které již upravuje určitý zákon. Může se jednat například o zákaz konzumace alkoholu ve vybraných částech města vydaný v rámci zabezpečení veřejného pořádku. Ačkoli tuto oblast práva reguluje zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, také se vztahující k alkoholu, ovšem za jiným cílem – ochraně před škodami za zdraví působenými alkoholem podle nálezu Pl. ÚS 33/05. Obecně závazná vyhláška však s takovým zákonem nesmí být v rozporu.

Přijaté vyhlášky musí být vyvěšeny, a to na úřední desce po dobu 15 dnů, vedle toho mohou být zveřejněny i způsobem obvyklým. Den vyhlášení je rovnu dni vyvěšení na úřední desce, zatímco platnosti nabývá 15. dnem od vyvěšení nebo dříve, a to v obecném zájmu, ale nikoliv před dnem vyhlášením. Vstoupením v platnost se vyhláška stává součástí právního řádu. Pokud by nebyly dodrženy podmínky vyhlášení a platnosti, porušovala by vyhláška test zákonnosti a ústavnosti. Po dni vyhlášení se podle § 12 OZř vyhláška zasílá Ministerstvu vnitra (dále jen MV).

V případě, že MV dospěje k závěru, že je obecně závazná vyhláška v rozporu se zákonem, vyzve MV obec k nápravě. Obec pak musí nápravu učinit v požadované lhůtě, jinak MV vyhlášku pozastaví. Pokud vyhláška odporuje lidským právům a svobodám, MV vyhlášku pozastaví bez výzvy k nápravě podle § 123 OZř. Nedojde-li k nápravě, může o rozporu rozhodovat pouze Ústavní soud.

Ten provede následující test (srov. např. usnesení Pl. ÚS 63/04):

- „přezkoumání pravomoci obce vydávat obecně závazné vyhlášky,
- přezkoumání otázky, zda se obec při vydávání obecně závazné vyhlášky nepohybovala mimo zákonem vymezenou věcnou působnost (jednání *ultra vires*),
- vyřešení otázky, zda obec při vydávání obecně závazné vyhlášky nezneužila zákonem jí svěřenou působnost,
- přezkum obsahu vyhlášky z hlediska „nerozumnosti“ (*unreasonableness*)“. [19]

2.1.2 Výkon samostatné působnosti

V OZř jsou ukotveny pravomoci zastupitelstva (§ 84 a 85) a pravomoci rady (§ 102) v samostatné působnosti (s výjimkou vydávání nařízení obce, které je v přenesené působnosti). Mimo to mohou obce v samostatné působnosti podle OZř § 35a až 37: **zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky** státu (zde je komplexně zahrnuto školství, zdravotnictví, kultura atd.), **zřizovat obecní policii**, udělovat fyzickým osobám **čestné občanství** obce, **udělovat ceny**, oceňovat **významné životní události** občanů a **napomáhat zabezpečit sídla** orgánů.

Vzhledem k tomu, že mluvíme o statutárních městech, OZř konkretizuje i okruh pravomocí v samostatné působnosti, které město může **svěřit svým MČ/MO** v § 131:

- „*schvalování programu rozvoje městského obvodu nebo městské části,*
- *rozhodování o právních jednáních uvedených v § 133 odst. 1,*
- *zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu a městské části,*
- *výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části“.*

Zde platí, že na MČ/MO mohou být tyto pravomoci přeneseny, ne však nárokově. Zastupitelstvo města určitý okruh pravomocí svěřit může, ale nemusí. V případě přenesení pravomoci se přenáší také odpovědnost. V praxi to pak znamená, že různé MČ/MO různých územně členěných statutárních měst mohou mít odlišné možnosti spojené s odpovědností za ni. [19]

2.1.3 Hospodaření obcí

Aby obec mohla hospodařit, musí být splněné zmíněné ekonomické předpoklady územních samospráv. Tím je právní subjektivita, která obcím dovoluje mít vlastní majetek a hospodařit s ním na vlastní odpovědnost. MČ/MO územně členěných statutárních měst však nejsou právními subjekty a majetek nevlastní. O rozsahu majetku města svěřeného MČ/MO a nakládáním s ním rozhoduje obecně závazná vyhláška, která upravuje vnitřní uspořádání města (statut). [19]

Zdroje financování obcí jsou rozděleny na příjmy: **daňové, nedaňové, kapitálové a transfery**. Příjmy daňové tvoří více než dvě třetiny celkových příjmů. Patří mezi ně daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob, daň z nemovitých věcí, daň z hazardu a různé poplatky, zejména místní a správní poplatky. První tři jmenované daně jsou tzv. sdílené daně, na nichž se podílí více úrovní veřejných rozpočtu (tedy nejen obce, ale i kraje a státní rozpočet). Podíl je pro každou úroveň stanoven jako procento. Daň z nemovitých věcí je sice vybírána centrálně, celý podíl však náleží obcím. S místními a správními poplatky obce hospodaří samostatně, tedy si je i samy vybírají. Daňové příjmy jsou upraveny zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, podle kterého obce a kraje získávají necelou třetinu sdílených daní. Nedaňové příjmy se odvíjí především od velikosti majetku a objemu poskytování služeb, kapitálové příjmy jsou tvořeny především prodejem dlouhodobého majetku.

Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů tvoří transfery ze státního rozpočtu, státních fondů, ale i z rozpočtu krajů a v neposlední řadě z evropských zdrojů. Nejvíce transferů plyne ze státního rozpočtu, a to především formou příspěvku na výkon státní správy. [20]

Zdrojem příjmů mohou být zmíněné místní poplatky v mezích zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích podle § 1: „*poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace*“.

Vláda sleduje hospodaření obcí na základě informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Primárním je ukazatel celkové likvidity a ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům. Ministerstvo financí obesílá dopisem obce s vyšší mírou rizika (tzn. obce nesplňující limity těchto ukazatelů) k podání vysvětlení nepřijatelnému stavu a o stanovisko zastupitelstva obce. [21]

Po vyjádření obcí informuje ministerstvo financí vládu ČR o celkovém výsledku monitoringu hospodaření za příslušné období (rok). U obcí se závažnými problémy se svou platební schopností je nabídnuta pomoc od obou ministerstev (financí i vnitra), která pomůže analyzovat příčinu a navrhuje řešení a další doporučení. [22]

2.2 Přenesená působnost

Obce mimo popsanou samostatnou působnost vykonávají i působnost přenesenou. Ta je na rozdíl o samostatné působnosti povinností, nikoli právem. Podle čl. 105 Ústavy lze svěřit orgánům územní samosprávy výkon státní správy pouze tehdy, stanoví-li to zákon. V něm musí být jasně uvedeno, že se o přenesenou působnost jedná, jinak by se podle § 8 OZř jednalo o působnost samostatnou.

Přenesenou působnost (stanoví-li to zákon) vykonává obec v základním rozsahu (**obce I. stupně**), v rozsahu pověřeného obecního úřadu (**obce II. stupně**) nebo v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (**obce III. stupně**) podle § 61, OZř.

Obce v přenesené působnosti mohou vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce. Přitom se řídí pouze právními předpisy. U ostatních činností v přenesené působnosti jedná obec na základě usnesení vlád a směrnic ministerstev nebo jiných ústředních správních úřadů.

Na výkon přenesené působnosti dostává obec příspěvek ze státního rozpočtu. Neznamena to ale pro stát povinnost hradit celé náklady vzniklé při výkonu přenesené působnosti. [19]

2.2.1 Nařízení

Vedle obecně závazných vyhlášek (v samostatné působnosti) vydávají obce nařízení v přenesené působnosti, musí k tomu být ale zákonem zmocněna. K dosažení platnosti musí být stejně jako obecně závazné vyhlášky vyvěšeny na úřední desce po dobu 15 dnů. Účinností nabývají 15. dnem po dni vyhlášení. Jedná-li se o obce s rozšířenou působností, zveřejní se nařízení též na úřední desce obecních úřadů ve správním obvodu dané obce podle § 12 OZř. Nařízení se zasílají neprodleně po dni vyhlášení krajskému úřadu. Vydávání nařízení je v pravomoci rady obce. V případě, že rada není zřízena, vydává nařízení zastupitelstvo obce.

MČ/MO územně členěných statutárních měst ale vyhlášky ani nařízení vydávat nemohou podle ustanovení § 134 OZř, obvykle se však k nařízení vyjadřují či podávají iniciativní návrhy.

2.2.2 Přenesená působnost územně členěných statutárních měst

V případě, že se město rozhodlo územně členit, vykonává přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností podle § 139, odst. 1 OZř, ačkoliv je toto ustanovení nadbytečné vzhledem k § 4, odst. 1, podle něhož je každé statutární město obcí s rozšířenou působností. Podle § 139, odst. 2 OZř vykonávají MČ/MO přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí. MČ/MO mohou přenesenou působnost vykonávat zcela nebo částečně svěřenou pověřeným obecním úřadům a některou přenesenou působnost svěřenou zákony obecním úřadům s rozšířenou působností. V takovém případě se zřizuje funkce tajemníka MČ/MO. Jmenuje ho starosta se souhlasem tajemníka magistrátu. Stejný postup platí i pro jeho odvolání podle § 140 OZř. Na výkon přenesené působnosti dostávají MČ/MO příspěvek z rozpočtu statutárního města podle § 139, odst. 4.

Konkrétní výčet obcí s pověřeným obecním úřadem a s rozšířenou působností uvádí zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Spolu s tímto zákonem souvisí vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Tyto obce vykonávají přenesenou působnost i na území přesahující hranice svého území v mezích těchto zákonů.

Podle ustanovení § 63, odst. 1 OZř, je možný přesun výkonu státní správy na jinou obec na základě veřejnoprávní smlouvy. Smlouvu mohou uzavřít obce v základním rozsahu. Obce s pověřeným úřadem a obce s rozšířenou působností mohou smlouvu uzavřít pouze s obcí s rozšířenou působností ve správním obvodu jednoho krajského úřadu, a to se souhlasem Ministerstva vnitra. Ve většině případů se tento přesun koná na úseku přestupkové agendy. Tento model je v ČR aplikován vzhledem k extrémně vysokému počtu hlavně malých obcí. Pro ty je pak těžké zajistit samosprávu z personálních důvodů, ale i nedostatku kompetencí. Smíšený model státní správy a místní samosprávy s kombinací velkého počtu malých obcí vede zákonodárce k variantě, kdy některé obce vykonávají státní správu na území jiné obce. Právní uspořádání místní správy se tak může zdát nejasné a zmatené s čímž se musí vypořádat Ústavní soud. [17]

3 ORGÁNY STATUTÁRNÍCH MĚST

Územně samosprávné celky mohou rozhodovat prostřednictvím svých orgánů nebo přímo svými občany. Některé orgány obcí zmiňuje Ústava ČR. Podle čl. 101 odst. 1: „*obec je samostatně spravována zastupitelstvem*“. Orgány však Ústava taxativně nevyjmenovává. Nicméně s dalšími orgány je počítáno např. v čl. 79 Ústavy. Orgány obce vymezeny v § 5 OZř, jedná se o zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgány obce. [23]

U statutárních měst se objevují oproti orgánům obcí určité rozdíly. Patrné nuance vidíme už v názvu. Statutární město má místo starosty **primátora**, a namísto obecního úřadu **magistrát** bez ohledu na to, zda se jedná o územně členěné nebo nečleněné statutární město. V případě, že statutární město územně členěné je, objevuje se tu nová úroveň orgánů - orgánů MČ/MO. Tady se už opět mluví o starostech a úřadech s tím, že v označení je uvedeno, že se jedná o orgán MČ/MO. Ustanovení OZř, § 141 upravuje označování písemností v samostatné i přenesené působnosti statutárních měst, současně i označování písemností zvláštních orgánů a MČ/MO.

Statutární město a MČ/MO může podle tohoto ustanovení dále používat vlastní razítko. Na razítku je uveden název města či MČ/MO, přičemž v jeho středu užívají zároveň znak statutárního města nebo MČ/MO. Dále MČ/MO mohou mít podle § 34a a § 142 OZř stejně jako obec vlastní znak a vlajku.

3.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je kolektivním orgánem a nejdůležitějším představitelem pravomoci v samostatné působnosti. Je orgánem voleným a zároveň nejvyšším. Je také orgánem, se kterým Ústava výslovně počítá.

Pro stanovení počtu členů existují jasná pravidla. Jsou vymezena zákonem o obcích v § 68 v šesti úrovních. Nejnižší počet členů zastupitelstva je stanoven na 5 a nejvyšší až na 55 členů. [24]

Tabulka 3: Rozdělení počtu členů zastupitelstva podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Vzhledem k tomu, že počet členů je stanoven jako rozmezí, je pak na daném zastupitelstvu, jaký konkrétní počet členů si v dané úrovni zvolí. Měla by být zohledněna i velikost obce. Může se však stát, že dvě srovnatelně velké obce s podobným počtem obyvatel mohou mít různý počet členů zastupitelstva. Velikost zastupitelstva se tímto způsobem stanovuje u obcí, městysů, měst, ale i MČ/MO. Počet obyvatel území se stanovuje k 1. lednu roku podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve kterém se konají volby do zastupitelstev obcí. Zvolený počet zastupitelů musí být vyvěšen na úřední desce (nejpozději 85 před dnem voleb) případně i dalším obvyklým způsobem v daném území. O volbách do zastupitelstev pojednává zvláštní zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Mandát člena vzniká zvolením po ukončení voleb a vyhlášením výsledků. Člen zastupitelstva pak na prvním zasedání musí složit slib a tím začíná vykovávat fakticky svou funkci. [19]

3.1.1 Zasedání zastupitelstva

Z ustanovení OZř, § 87-96 vyplývá, že rozhodování zastupitelstva probíhá na **veřejných** zasedáních konaných podle potřeby na území daného obvodu. Zasedání jsou zpravidla řízena starostou a pořádána minimálně jednou za 3 měsíce. Zastupitelstvu hrozí rozpuštění v případě, že se nesejde déle než 6 měsíců jako usnášeníschopné. Usnášeníschopnost je dána účastí nadpoloviční většinou všech zvolených zastupitelů. O průběhu rozhodnutí, usnesení či volbě se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.

3.1.2 Právomoc zastupitelstva

Právomoci zastupitelstva v samostatné působnosti jsou uvedeny v § 84 a dále rozhodování ve věcech právního jednání v § 85 zákona o obcích. Patří mezi ně například:

- „*schvalovat program rozvoje obce,*

- schvalovat **rozpočet obce**, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
- zřizovat trvalé a dočasné **peněžní fondy** obce,
- vydávat **obecně závazné vyhlášky** obce,
- rozhodovat o **vyhlášení místního referenda**,
- navrhopvat **změny katastrálních území** uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- **volit** z řad členů zastupitelstva **obce starostu, místostarosty a další členy rady obce** (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce,
- **nabytí a převod hmotných nemovitých věcí** včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- **poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50000 Kč** v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí,
- **uzavření smlouvy o společnosti** a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejíž je obec společníkem,
- **vydání komunálních dluhopisů**,
- *plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem*

Zastupitelstvo jedná zásadně v samostatné působnosti. Výjimkou je např. situace, kdy nebyla zřízena rada. Zastupitelstvo pak vydává nařízení obce v přenesené působnosti.

Ačkoli zákon o obcích vyjmenovává pravomoci zastupitelstva, nejedná se o výčet taxativní. Zastupitelstvo pak může jednat v podstatě o všech otázkách. Musí však existovat hranice o záležitostech svěřených radě, resp. otázky řešené zastupitelstvem musí být jasně vyhrazené po usnesení se většinou hlasů.

3.1.3 Odměňování zastupitelů obcí i MČ/MO

Prováděcí právní předpis upravuje výši odměn zastupitelů i zastupitelů MČ/MO podle ustanovení § 134 OZř. Určujícími kritérii pro stanovení výše odměny jsou:

- zda se jedná o **uvolněného či neuvolněného zastupitele** („...*uvolněný člen je pro výkon dlouhodobě uvolněn ze svého pracovního poměru, anebo před svým zvolením sice nebyl v pracovním poměru, ale vykonává funkci ve stejném rozsahu jako uvolněný zastupitel*“) rozhodnutím zastupitelstva. Neuvolněný člen je takový člen, který není uvolněn ze svého pracovního poměru či jiného obdobného poměru.
- do jaké **velikostní kategorie území spadá (podle OZř viz tabulka č. 4)**.

Konkrétní výše odměn jsou upraveny v nařízení č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků.

Velikostní kategorie, která ovlivňuje velikost odměny vychází zásadně jen z počtu obyvatel, kteří byly na daném území hlášeni k 1. lednu roku voleb. Výše se tedy každoročně nepřepočítává (s výjimkou změny počtu obyvatel o více než 20 % podle § 73, odst. 5 OZř) až do nových voleb. Odměna pak například nezohledňuje rozsah výkonu přenesené působnosti.

Tabulka 4: Velikostní kategorie pro odměňování zastupitelů

Velikostní kategorie	Počet obyvatel s trvalým pobytem na území obce nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města
1.	do 300
2.	od 301 do 600
3.	od 601 do 1000
4.	od 1001 do 3000
5.	od 3001 do 5000
6.	od 5001 do 10000
7.	od 10001 do 20000
8.	od 20001 do 50000
9.	od 50001 do 100000 a územně nečleněná statutární města
10.	od 100001 do 200000 a územně členěná statutární města
11.	nad 200000

Zdroj: Příloha k zákonu o obcích č. 128/2000 Sb.

3.2 Rada

Rada je výkonným orgánem obce. Podle § 99 zákona o obcích radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce, tzv. „radní“. Počet radních musí být lichý (5 až 11). Zároveň však nesmí přesahovat jednu třetinu celkového počtu členů zastupitelstva.

Rada není zřízena v obcích, kde je méně než 15 zastupitelů. V takovém případě vykonává pravomoci rady starosta s výjimkou záležitostí svěřených zastupitelstvu. Podle § 102 je radě vyhrazeno např.:

- „zabezpečovat **hospodaření obce podle schváleného rozpočtu**, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- **vydávat nařízení obce**,
- **projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce**,
- **stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu**, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu (§ 109 odst. 2),
- **na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem**
- **zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce**, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- **stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce**,
- **schvalovat organizační řád obecního úřadu**,
- **plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem“.**

V dřívější úpravě obecního zřízení vykonával všechny pravomoci starosta (pokud nebyla zřízena rada), v současné úpravě jsou pravomoci rozděleny mezi starostu a zastupitelstvo podle OZř § 102 odst. 4.

3.3 Primátor

V čele statutárního města na rozdíl od obce nestojí starosta, ale **primátor**, který má reprezentativní funkci a plní úkoly stanové zákonem. Je volený zastupitelstvem a zároveň je jedním z jeho členů. Pravomoci primátora jsou vyjmenovány v § 103 zákona o obcích:

- „odpovídá za včasné objednání **přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok** (§ 42),
- **plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce**,

- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za **informování veřejnosti o činnosti obce**,
- zabezpečuje **výkon přenesené působnosti v obcích**, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o **záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce**,
- plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu“.

Starostu zastupuje místostarosta, který je volen stejně jako starosta z řad zastupitelů. V případě statutárních měst se jedná o funkci **náměstka primátora**. Zastupitelstvo může zvolit více než jednoho místostarostu, resp. náměstka a svěřit mu určitý okruh úkolů. Funguje jako zástupce starosty resp. primátora podle ustanovení § 140 OZř.

3.4 Magistrát

Z personálního hlediska je magistrát tvořen primátorem, nejméně jedním náměstkem a dalšími zaměstnanci magistrátu podobně jako obecní úřad podle § 109 zákona o obcích. Primátor a náměstci tvoří složku politickou, zatímco zaměstnanci (i tajemník) složku úřednickou. Dále podle § 109 může rada zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu (magistrátu) odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Magistrát vykonává pravomoci v samostatné i přenesené působnosti.

Magistrát vykonává dozor nad orgány MČ/MO v samostatné i přenesené působnosti. Magistrát však nemá oprávnění rušit opatření vydané orgánem MČ/MO v samostatné působnosti podle ustanovení §127. Výhodiskem je pouze žaloba k soudu ve správním soudnictví (§ 67 ze soudního řádu správního). Další možností u územně členěných statutárních měst je určení pravomocí ve statutu, kterým tak může reagovat na to, jaká opatření mohou orgány MČ/MO vydávat (§130 OZř). Opatření vydané orgány MČ/MO v přenesené působnosti dozoruje magistrát. V této působnosti má pravomoc rušit vadná opatření (§ 127 OZř).

Zákon o obcích upravuje funkci **tajemníka** obecního úřadu (magistrátu). Ustanovení OZř, § 103, odst. 3 určuje jmenování/odvolávání tajemníka starostou, se souhlasem ředitele krajského řadu/magistrátu. V obcích, v nichž působí pověřený obecní úřad, nebo v obcích s rozšířenou působností, se s tajemníkem výslovně počítá, funkce je povinná.

V ostatních případech funkce tajemníka být zřízená může, ale nemusí. Tajemník je zaměstnancem obce a vykonává plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti, a je odpovědný starostovi resp. primátorovi. V případě, že funkce tajemníka zřízena není, jeho funkci zastává starosta. [24]

Úkoly tajemníka jsou pode OZř § 110: „*zajišťovat výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě nebo zvláštnímu orgánu obce; plnit úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou nebo starostou/primátorem; stanoví podle zvláštních právních předpisů platy všem zaměstnancům zařazeným do obecního úřadu (magistrátu); vydávat spisový, skartační a pracovní řád obecního úřadu (magistrátu) a další vnitřní směrnice, nevydává-li je rada; zúčastňovat se zasedání zastupitelstva a schůzí rady s hlasem poradním (nikoliv rozhodovacím); nesmět vykonávat funkci v politických stranách a hnutích“.*

3.5 Orgány zastupitelstva města a rady města

Rada a zastupitelstvo si mohou zřizovat své iniciativní orgány. Zastupitelstvo si zřizuje povinně ze zákona výbory, které mají zároveň kontrolní funkci a předkládají zastupitelstvu svá stanoviska a návrhy. Rada si zřizuje komise, které mají zároveň poradní funkci a předkládá radě svá stanoviska a náměty (§ 117 a 122 OZř).

3.5.1 Výbory

Zastupitelstvo musí vždy zřídit dva výbory. Jsou jimi kontrolní a finanční výbor. V případě, že v územním obvodu podle posledního sčítání lidu existuje alespoň 10 % občanů s jinou než českou národností, zřizují navíc výbor pro národnostní menšiny (pokud o to požádá spolek zastupující zájmy dané menšiny). Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce. Výjimkou je předseda osadního výboru podle § 117 OZř.

Počet členů výboru podobně jako u zastupitelstva musí být vždy lichý. Členové se schází dle potřeby. K platnosti usnesení je potřeba nadpoloviční většiny všech členů výboru (§ 118 OZř).

Finanční a kontrolní výbor má nejméně tři členy. Členem nemůže být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby podílející se na rozpočtu a účetnictví na obecním úřadu (magistrátu).

Finanční výbor podle zákona o obcích:

- „*provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,*
- *plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce“.*

Kontrolní výbor podle zákona o obcích:

- „kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,
- kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
- plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce“ (§ 119 OZř).

Zastupitelstvo může zřizovat v částech obce **osadní a místní výbory**, které mají minimálně tři členy. Předseda osadního výboru je volen z řad členů (s podmíněným trvalým pobytem v té části obce, pro který je výbor zřízen) tohoto výboru (§ 120 OZř).

3.5.2 Komise

Komise zpravidla stejně jako výbory zastupitelstva obce nemají postavení orgánů obcí jako takových, jedná se o orgán rady. Zřizování komisi není podle žádné úpravy povinné, zakládají se podle potřeby a úvahy rady. Předseda ani členové komise nemusí být členy zastupitelstva, ale mělo by se ale jednat o osoby s určitými schopnostmi a znalostmi a měli by být občany daného území. Komise se usnáší většinou hlasů svých členů, počet členů však není předepsán. Komise je odpovědná radě, v případě, že (v malých obcích) rada zřízena není, podléhá přímo starostovi a řídí se jeho pokyny (§ 122 OZř). [19]

Územně nečleněná statutární města využívají osadní nebo místní výbory podle OZř § 120, odst. 1 („v částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory“) nebo komise rady města, namísto delegace pravomocí na MČ/MO. Hradec Králové zřídil v určených částech města 25 **komisí místní samosprávy** (dále jen KMS). Členové jsou jmenováni a odvoláváni radou města. Stanovení počtu je shodný s počtem radních (5 až 11). KMS jsou oprávněny například: **čerpat na svoji činnost a pro potřeby územního obvodu**, ve kterém působí, **finanční prostředky**; účastnit se **projednávání územně plánovací dokumentace**; **vyjadřovat se k záměru města prodat, pronajmout či vypůjčit nemovitý majetek v územním obvodu příslušné komise**,...

3.6 Orgány městských částí/obvodů

Orgány MČ/MO v případě územně členěných statutárních měst tvoří další stupeň orgánů statutárního města. Přestože tady podobně jako u obcí máme starostu a úřad, je tu důležitá pozornost při označování záhlaví písemností vyhotovovaných příslušnými orgány a razítek úřadu. Konkrétně orgány MČ/MO jsou: zastupitelstvo MČ/MO, rada MČ/MO, starosta MČ/MO, úřad MČ/MO, zvláštní orgány obce MČ/MO podle § 5 OZř. [19]

Orgány vykonávají samostatnou a přenesenou působnost podle statutu. Výjimkou je město Opava, kde městské části vykonávají pouze samostatnou působnost.

Úkoly samostatné působnosti zabezpečuje dále **správce MČ/MO** podle § 86, odst. 2 OZř. Jmenuje a odvolává ho tajemník magistrátu z řad zaměstnanců daného magistrátu podle ustanovení § 136 OZř na rozdíl od správce obce, který je jmenovaný z řad zaměstnanců státu zařazených do Ministerstva vnitra. Jeho úkolem je zabezpečit chod správy obce. Jeho funkci lze nazvat jako dočasnou, která končí ustavujícím zasedáním zastupitelstva nebo zvolením starosty. [19]

3.7 Vztahy orgánů MČ/MO a orgánů statutárních měst

V územně členěných statutárních městech primárně rozhodují orgány statutárního města. Správa věcí prostřednictvím MČ/MO je možná pouze v případě, že jsou k tomu zmocněny zákonem nebo jim je dána pravomoc statutem daného územně členěného statutárního města. Usnesení statutárního města jsou však pro městské části/obvody závazná (§ 135 OZř).

Zřídít nebo zrušit obvod podle § 20, odst. 1 OZř má ve své kompetenci zastupitelstvo města. Jedinou překážkou tohoto rozhodnutí je podání návrhu na konání referenda po zveřejnění návrhu. Podle zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, § 48 rozhodnutí referenda dosáhne platnosti, pokud se ho zúčastní alespoň 35 % oprávněných voličů. Závazné je, pokud o něm hlasovala nadpoloviční většina oprávněných voličů, kteří se referenda zúčastnili a zároveň se zúčastnilo alespoň 25 % oprávněných voličů.

Referendum proběhlo například v územně členěném statutárním městě Pardubice v roce 2013. Otázka na členění obvodů byla formulována pozitivně: „*Souhlasíte s členěním statutárního města Pardubice na městské obvody?* Ačkoli město dostalo pozitivní odpověď a 60,24 % voličů hlasovalo pro zachování obvodů, nedostavil se dostatečný počet oprávněných voličů. Ze zmiňovaných nutných 35 % k volbám přišlo pouze necelých 21 % oprávněných voličů.

Tabulka 5: Výsledky referenda města Pardubice 2013

MO	Vznik obvodu	Počet platných hlasů pro odpověď ANO	ANO v %	Počet platných hlasů pro odpověď NE	NE v %
MO I	2002	762	33 %	1579	67 %
MO II	1996	2 395	72 %	928	28 %
MO III	2002	1 315	54 %	1 136	46 %
MO IV	1992	977	77 %	300	23 %
MO V	2002	1 672	62 %	1 019	38 %
MO VI	1992	712	61 %	463	39 %
MO VII	1992	1 038	74 %	368	26 %
MO VIII	2006	109	92 %	9	8 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle [3] a [25].

Z výsledku vyplývá, že s členěním města na obvody občané souhlasí, kromě MO I, kde se současně nachází i hlavní budova Magistrátu města Pardubice. Možná i vzhledem k tomu, že se oba úřady nacházejí v malém území, občané naznačili nadbytečnost tohoto městského obvodu. MO III však dělí s nesouhlasem na členění města pouze 179 hlasů. Můžeme si všimnout, že lépe je zhodnoceno členění v obvodech, které vznikly dříve.

Jediný obvod, který do této teorie příliš nezapadá je MO VI, který o svém odtržení uvažoval a jehož výbor pro konání místního referenda zpracoval analýzu, podle níž by si obvod finančně polepšil. [26]

4 STATUT MĚSTA

Obecně závazná vyhláška (statut města) upravuje vnitřní poměry ve věcech správy územně členěných statutárních měst. Především způsob členění města na MČ/MO, a to z hlediska počtu, hranic a právního postavení. Popisuje orgány města a orgány MČ/MO, jejich pravomoci i součinnost, v neposlední řadě i svěřeni majetku. [7]

4.1 Obecně závazná vyhláška – postavení městských obvodů

Rozsah působnosti a pravomocí MČ/MO je vždy dán statutem konkrétního územně členěného statutárního města. OZř, § 130 obsahuje demonstrativní výčet pravomocí upravitelných statutem (obecně závaznou vyhláškou) statutárního města ve věcech správy města:

- A. *„výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,*
- B. *pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,*
- C. *pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,*
- D. *vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí,*
- E. *zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,*
- F. *způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech,*
- G. *způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,*
- H. *majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,*
- I. *rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,...*“

Zpracování tohoto výčtu pravomocí v jednotlivých územně členěných statutárních městech zobrazuje následující tabulka č. 6.

Tabulka 6: Použití ustanovení § 130 OZř ve statutech jednotlivých územně členěných statutárních měst

SM	Brno	Ostrava	Liberec	Plzeň	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
A.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
B.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
C.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
D.	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
E.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
F.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
G.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
H.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
I.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Poznámka: SM je zkratka pro statutární město.

Zdroj: Vlastní zpracování statutů měst podle [7], [8], [9], [10], [11], [12] a [13].

Ačkoli skoro vždy jsou demonstrativní ustanovení podle OZř použita (viz tabulka), ne vždy to znamená, že jsou daná práva svěřena MČ/MO. Statut města může dále upravovat rozhodování o právních jednání svěřených statutem MČ/MO podle OZř § 133:

- A. *„převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,*
- B. *převod a zastavení movitých věcí a práv,*
- C. *postoupení pohledávek,*
- D. *vzdání se práva a prominutí dluhu,*
- E. *uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí výpůjčky, o poskytnutí dotace, o poskytnutí návratné finanční výpomoci, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnost),*
- F. *peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,*
- G. *majetková účast na podnikání jiných právnických osob,*
- H. *dohody o splátkách,*
- I. *uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,*
- J. *poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,*
- K. *poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ...“.*

Tabulka č. 7 se zabývá tím, jsou v jednotlivých statutech statutárních měst obsažena předešlá ustanovení (A.-K.). Rozhodnutí o uvedených právních jednání vykonává zastupitelstvo města (dále jen ZM) nebo jsou svěřena jejich MČ/MO. Na první pohled je jasné, že více práv přenesla statutární města s vyšším počtem obvodů.

Tabulka 7: Použití ustanovení § 133 OZř ve statutech jednotlivých územně členěných statutárních měst

SM	Brno (29 MČ)	Ostrava (23 MO)	Liberec (1 MO)	Plzeň (10 MO)	Ústí nad Labem (4 MO)	Pardubice (8 MO)	Opava (8 MČ)
<i>PO*</i>	379 527	290 450	103 975	170 936	93 040	90 335	57 017
<i>A.</i>	ZM/MČ	MO	-	MO	MO	ZM	MČ+ZM
<i>B.</i>	ZM/MČ	-	MO	-	MO	MO	-
<i>C.</i>	ZM/MČ	MO	-	MO	MO	-	-
<i>D.</i>	ZM/MČ	MO	-	-	MO	-	-
<i>E.</i>	ZM/MČ	MO	-	ZM/MO	MO	-	-
<i>F.</i>	ZM	MO	-	-	-	ZM	-
<i>G.</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>H.</i>	ZM/MČ	MO	-	-	MO	-	-
<i>I.</i>	MČ	MO	MO	MO	-	MO	MČ
<i>J.</i>	ZM/MČ	MO	MO	ZM	MO	MO	MČ
<i>K.</i>	ZM/MČ	MO	MO	ZM/MO	MO	MO	MČ

*Poznámka: *PO = počet obyvatel jednotlivých měst k 1. lednu 2018 podle [14].
Zdroj: Vlastní zpracování statutů měst podle [7], [8], [9], [10], [11], [12] a [13].*

5 MAJETEK STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Jedním z předpokladů fungování územní samosprávy je vlastnictví majetku. Slouží k zabezpečování veřejných statků. Volené orgány však nemají majetek ve svém vlastnictví, vlastníky jsou společenství občanů, kteří žijí na daném území. Volené orgány o majetku rozhodují a jsou svým občanům (voličům) za něj odpovědni. [27]

Podle nejvyšší soudu v rozsudku z 8. 4. 2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008: „... obec ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jakožto veřejnoprávní korporace má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající právě z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva. Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné“.

S majetkem orgány nakládají s péčí řádného hospodáře, což vyplývá z § 38, odst. 1 zákona o obcích, podle kterého „musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem stanovené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku“. V případě, že obec plánuje prodat, směnit, darovat, pronajmout, propachtovat nebo vypůjčit hmotnou nemovitou věc, je povinna záměr zveřejnit po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím na úřední desce úřadu, aby se eventuální zájemci mohli vyjádřit a předložit své nabídky. Při úplatném převodu se sjednává cena zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá (§ 39). Případná odchylka musí být ze zákona odůvodněná. [28]

Aby územní samosprávné celky mohly zabezpečovat pro své obyvatelstvo různé druhy veřejných statků, mohou využívat různé způsoby jejich zajištění. Nejčastěji se na lokální úrovni k hospodaření s majetkem zřizují organizační složky (bez právní subjektivity) a příspěvkové organizace (s právní subjektivitou) nebo-li souhrnně veřejnoprávní neziskové organizace. Organizační složky zřizuje stát a územní samospráva stejně tak i příspěvkové organizace.

Organizační složka vzniká usnesením zastupitelstva obce za základě zřizovací listiny. Cílem těchto složek je poskytování statků ve veřejné správě, tedy takových statků, které nepřinášejí příliš velký zisk, ani to není jejich podstatou.

Příspěvkové organizace jsou vzhledem ke své právní subjektivitě zapisovány do obchodního rejstříku. Příspěvkové organizace jsou obcemi zakládány za účelem poskytování veřejných statků za poplatek, tedy finanční spoluúčastí občana. Sice dosahují o něco vyšších příjmů, ale ty většinou použijí na pokrytí nákladů, které musí dorovnat zřizovatel za pomoci transferů na provoz či investice. [29]

5.1 Majetek města svěřený městskému obvodu

MČ/MO územně členěného statutárního města jednají jménem statutárního města. Ve statutu města je uveden majetek statutárního města svěřený MČ/MO vč. rozsahu nakládání s ním. V § 130 je sice uveden výčet náležitostí upravitelných statutem, ten však nemusí být konečný, zastupitelstvo města si tak může stanovit i další povinnosti orgánů MČ/MO.

V zákoně není upravený typ majetku je možné svěřit ani který orgán MČ/MO bude oprávněn o majetkových úkonech rozhodovat. O všem rozhoduje úprava ve statutu. Majetek však může být MČ/MO odňat pouze v souladu s ustanoveními § 132 zákona o obcích „svěřenou věc z vlastnictví statutárního města lze MČ/MO odejmout za účelem, pro který lze majetek vyvlastnit podle zvláštního právního předpisu nebo se souhlasem městského obvodu nebo městské části“, které nelze statutem rozšiřovat. [30]

6 ANALÝZA ROZDÍLŮ ÚZEMNĚ ČLENĚNÉHO A NEČLENĚNÉHO STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Cílem praktické části je porovnat územně členěné město Pardubice s územně nečleněným městem Hradec Králové podle vybraných ukazatelů. Poslední podkapitola práce analyzuje přínosy členění města Pardubice a komparuje výdaje obou měst z hlediska výdajů na samosprávu a výdajů na zastupitelstva. Předpokladem výběru statutárních měst byla srovnatelnost obou obcí z hlediska počtu obyvatel a velikosti území.

6.1 Charakteristika statutárního města Pardubice

První písemná zmínka o Pardubicích se datuje k roku 1295. Statutárním městem se Pardubice staly v roce 1990 zákonem o obcích č. 367/1990 Sb. Zastupitelstvo města rozhodlo o svém územním členění již v březnu 1992. Spolu s rozhodnutím vznikl i statut města, který rozčlenil území na 7 obvodů. Volby ale proběhly pouze ve 3 obvodech. V roce 1994 se diskutovalo o zrušení městských obvodů včetně zrušení statutu. K tomu však nedošlo. Volby ve 4. obvodě proběhly roku 1996. V roce 2000 došlo k pokusu o zřízení samospráv ve 3 zbylých obvodech, ale z organizačních důvodů nemohly být volby vypsané. Povedlo se to až roku 2002, od kdy jsou Pardubice plně územně členěným městem. V roce 2006 došlo k připojení obce Hostovice k městu Pardubice, která se zároveň stala osmým obvodem. Cílem této aktivity bylo přiblížení se k magické hranici 100 000 hranice obyvatel. [3] [31].

Tabulka 8: Vývoj vzniku MO ve statutárním městě

MO	Rok vzniku
Městský obvod Pardubice I	2002
Městský obvod Pardubice II	1996
Městský obvod Pardubice III	2002
Městský obvod Pardubice IV	1992
Městský obvod Pardubice V	2002
Městský obvod Pardubice VI	1992
Městský obvod Pardubice VII	1992
Městský obvod Pardubice VIII	2006

Zdroj: Vlastní zpracování podle [3].

Dnes jsou PCE 10. největším městem podle počtu obyvatel, kterých bylo 90 335 k 1. lednu 2018. Výměra města činí 8 265,51 ha. [32]

Podle OZř mohou občané města s počtem obyvatel nad 50 000 do 150 000 zvolit 25 - 45 zastupitelů viz tabulka č. 3. Město stanovilo počet členů na 39. Počet radních nesmí překročit 1/3 počtu zastupitelů (v tomto případě 13). Rada města Pardubic je složena z 11 členů. V čele magistrátu města Pardubic stojí primátor, kterého mohou zastoupit 4 náměstci. Primátor a jeho náměstci jsou členy rady i zastupitelstva.

Povinně zřizované výbory zastupitelstva (kontrolní a finanční) mají po 11 členech. Komise rady je zřízeno 13 vždy po 11 členech:

- Komise pro cestovní ruch,
- Komise pro dopravu,
- Komise pro architekturu a urbanismus,
- Komise pro výchovu a vzdělávání,
- Komise pro sociální a zdravotní věci,
- Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality,
- Komise pro životní prostředí,
- Komise pro strategii a smart city,
- Komise pro bytové a nebytové prostory,
- Komise pro pozemky a reklamu,
- Komise pro sport,
- Kulturní komise,
- Komise pro rodinu a děti. [33] [34]

Nejedná se však o konečný počet orgánů vzhledem k vnitřnímu členění města. Každý obvod má svého starostu z řad svých zastupitelů, svou radu (kromě MO VIII), svůj úřad atd. Orgány obou rovin zobrazuje tabulka č. 9 níže. Jednotlivé orgány MO a jejich počty pak tabulka č. 10. Ačkoliv obvody se počtem obyvatel někdy i více než trojnásobně liší, počet zastupitelů je ve všech obvodech (kromě MO VIII) stanoven na 15. Zřejmě z politických či praktických důvodů, aby mohla být zřízena rada a rozdělena odpovědnost na kolektivní orgán.

Tabulka 9: Orgány města a orgány MO

Orgány města Pardubic	Orgány MO města
Zastupitelstvo města Pardubic	zastupitelstvo MO
Rada města Pardubic	rada MO
Primátor města Pardubic	starosta MO
Magistrát města Pardubic	úřad MO
Městská policie Pardubice	-
komise rady*	komise rady MO*
jiný orgán**	jiný orgán**

* pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

** pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Zdroj: Vlastní zpracování podle statutu města [7].

Celkový počet členů zastupitelstva se díky zřízení MO zvýšil o 114 a počet radních o 35. Celkem má město Pardubice včetně obvodů 153 zastupitelů a 46 radních. Tato skutečnost zvyšuje celkové náklady na správu města.

Tabulka 10: Orgány MO města Pardubice

MO	Počet obyvatel*	Možný počet zastupitelů**	Počet zastupitelů	Počet radních
MO I	20 587	15 – 35	15	5
MO II	16 909	15 – 35	15	5
MO III	14 441	15 – 35	15	5
MO IV	5 194	11 – 25	15	5
MO V	15 172	15 – 35	15	5
MO VI	6 029	11 – 25	15	5
MO VII	6 188	11 – 25	15	5
MO VIII	258	5 – 15	9	-
Celkem			114	35

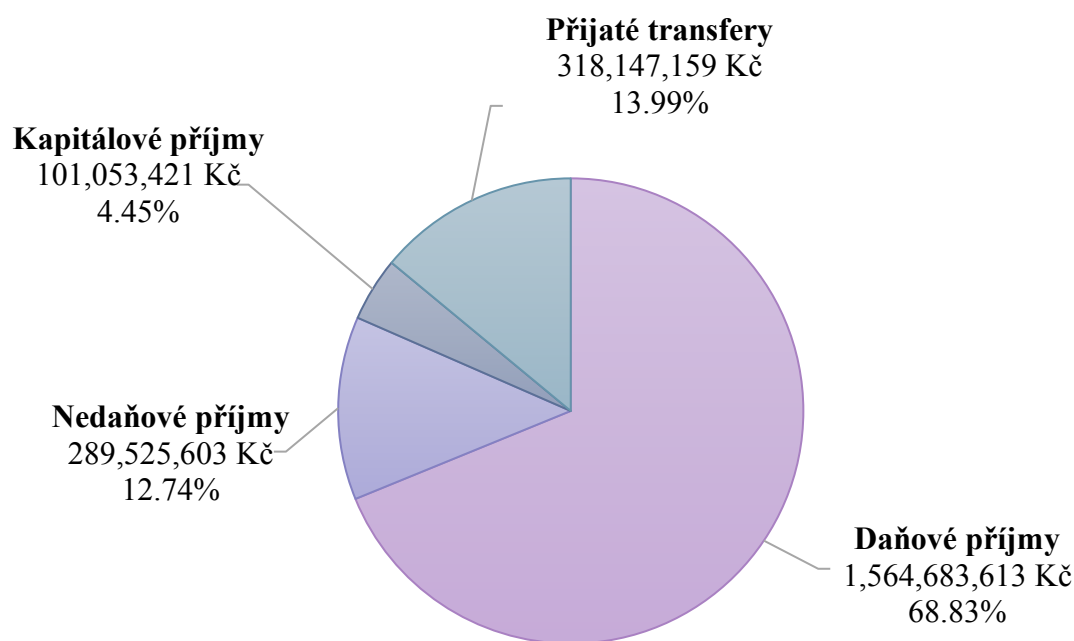
*Počet obyvatel k 1. lednu 2018 podle [14].

** Možný počet zastupitelů podle OZř viz tabulka č. 3.

Zdroj: Vlastní zpracování podle www stránek MO Pardubice [35].

6.1.1 Rozpočet města Pardubice

V roce 2017 dosáhly celkové příjmy města **PCE 2 273 mil. Kč** včetně celkových příjmů obvodů celkem **250,9 mil. Kč**, což odpovídá **11 %** celkových příjmů města. Největší část příjmů tvoří podíly na daních obsažené v třídě daňové příjmy, které v roce 2017 tvořily téměř 69 % celkových příjmů viz graf na obrázku č. 1.

Obrázek 1: Celkové příjmy města Pardubice v roce 2017

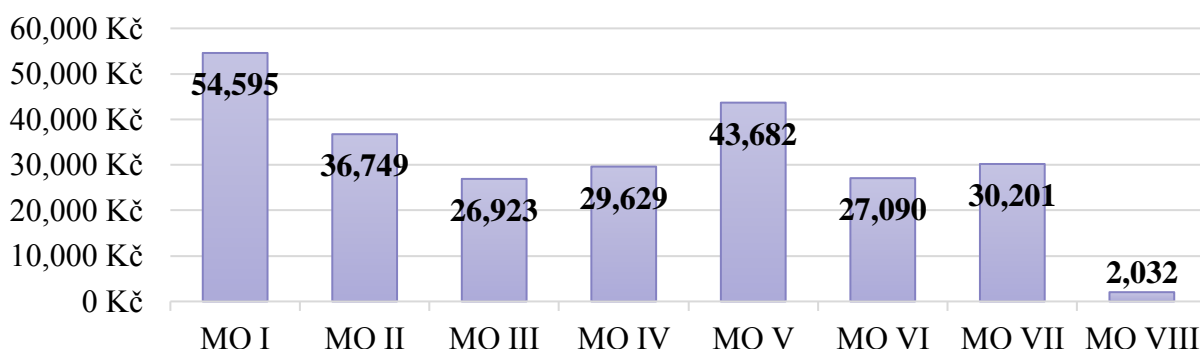
Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

Statut města Pardubic upravuje příjmy i výdaje MO. Nejvýznamnější část příjmů získávají MO z podílů na daních jednotlivých obvodů, které jsou stanoveny procentuálně. Jedná se o **podíl daně z nemovitostí, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob** (s výjimkou daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem město). Dané procento vychází z aktuálního počtu obyvatel obvodu a proto s částky pro jednotlivé obvody liší.

Dalšími transfery jsou finanční toky na oblast životního prostředí a dopravu (kromě MO VIII, který tyto transfery nedostává) již bez každoroční vazby na počty obyvatel. Koeficienty pravděpodobně zohledňují velikost zelených ploch a délka komunikací, avšak jednalo se především o politické rozhodnutí.

Ačkoli by se nabízelo, že celkové příjmy jednotlivých obvodů úzce souvisí s počtem obyvatel samotných obvodů, nelze tak přímo usuzovat vzhledem k určeným koeficientům na životní prostředí a dopravu. (např. koeficient na životní prostředí je u MO IV 5x vyšší než u MO I, ačkoliv MO I má 4x více obyvatel než MO IV).

Celkové příjmy podle závěrečných účtů jednotlivých obvodů znázorňuje následující graf na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Příjmy MO za rok 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování závěrečných účtů MO I – MO VIII za rok 2017 podle [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43] a [44].

Celkové výdaje města Pardubic činily **2 242 mil. Kč**, přičemž obvody se na výdajích podílely obdobně jako na příjmech **12,5 %** částkou **281 mil. Kč**.

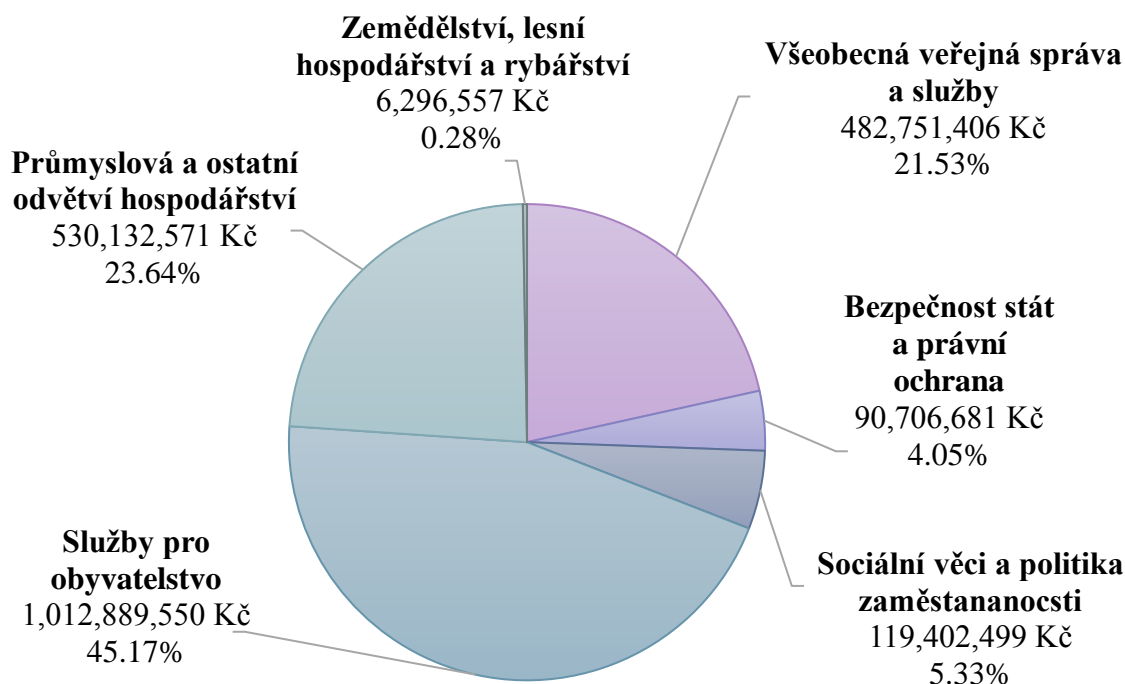
Největší skupinu výdajů tvoří služby pro obyvatelstvo z níž má největší podíl oddíl bydlení, komunální služby a územní rozvoj na něž v roce 2017 se podílelo částkou **342,5 mil. Kč** (15 % výdajů města). Největší procentní díl zaujímá oddíl doprava, a to částkou **504 mil. Kč** (22,5 % výdajů města). Významnou skupinou se samozřejmě stala Všeobecná veřejná správa a služby, kde oddíl výdaje na státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany činil **339 mil. Kč** (15 % výdajů města).

Tabulka 11: Odvětvový rozpočet pro výdaje v roce 2017

Skupina/oddíl	Skutečnost (v tis. Kč)
Bezpečnost státu a právní ochrana	90 707
Průmyslové a ostatní odvětví hospodářství	530 133
- Doprava	504 329
Služby pro obyvatelstvo	1 012 890
- Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	342 544
Sociální věci a politika zaměstnanosti	119 402
Všeobecná veřejná správa a služby	482 751
- Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	339 168
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	6 297

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

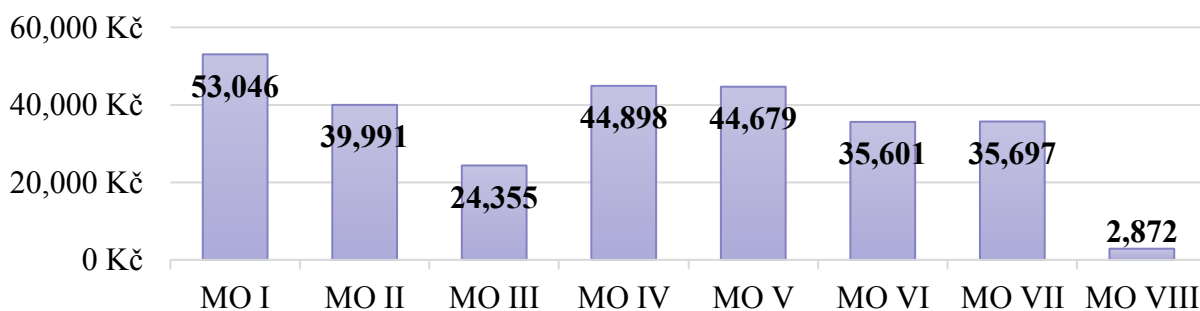
Následující graf na obrázku č. 3 zobrazuje celkové výdaje rozdělené na skupiny tohoto odvětvového členění rozpočtu graficky a procentuálně.

Obrázek 3: Celkové výdaje města Pardubice v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitor [36].

Rozdíly mezi výdaji jednotlivých obvodů v podstatě kopírují rozdíly mezi jednotlivými příjmy viz graf č. 4.

Obrázek 4: Výdaje MO za rok 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování závěrečných účtů MO I – MO VII za rok 2017 podle [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43] a [44].

Tabulka č. 12 níže zobrazuje výdaje jednotlivých obvodů v přepočtu na jednoho obyvatele. Rozdíly mezi obvody jsou ovlivněny především přidělováním podílů na daní podle statutu. Ačkoli počet obyvatel v obvodech zohledněný je, v oblasti životního prostředí a dopravy ne. To se projevuje pak i ve výdajích.

Výdaje na obyvatele se pohybují od 1,69 do 11,1 tis. Kč. Méně efektivní se tak být zdají obvody s nižším počtem obyvatel, kdy stěžejní pro vyšší efektivnost se zdá být hranice kolem 15 000 obyvatel. Obdobný trend se objevuje i v porovnání menších a větších obcí.

Tabulka 12: Výdaje obvodu na 1 obyvatele

MO	Počet obyvatel k 1. lednu 2018	Výdaje obvodu v tis. Kč/obyvatele
MO I	20 587	2,6
MO II	16 909	2,4
MO III	14 441	1,69
MO IV	5 194	8,6
MO V	15 172	2,9
MO VI	6 029	5,9
MO VII	6 188	5,8
MO VIII	258	11,1

**Počet obyvatel k 1. lednu 2018 podle [45].*

Zdroj: Vlastní zpracování.

Řešením této situace se nabízí sloučení některých obvodů. Mohlo by se jednat například spojení MO IV a MO V nebo MO VI a MO VII, které územně sousedí viz příloha A. Nejjednodušším by mohlo být zkopírování hranic obvodů Městské policie Pardubice (příloha B). Další možností by se mohla stát změna hranic celého území, a tím vytvoření nových a větších obvodů. Tato změna by ale spíše vedla k nárůstu nedůvěry v komunální politiku a v důsledku o ještě větší nezáměr občanů o dění ve městě. Nové uspořádání se zřejmě stalo nepřehledné a náročnější pro řízení nových celků.

6.2 Charakteristika statutárního města Hradec Králové

První zmínky o Hradci Králové se objevují již v 11. století. Stejně jako město Pardubice se město Hradec Králové stalo statutárním roku 1990 podle tehdejšího zákona o obcích. Na rozdíl o Pardubic se zastupitelé města Hradce Králové nikdy nerozhodli město územně rozčlenit.

K 1. lednu 2018 mělo město **92 917** obyvatel s rozlohou **10 568,68** ha. Počtem obyvatel i velikostí území je tak město srovnatelné s městem Pardubice (**90 335** obyvatel, **8 265,51** ha). [46]

Stejně jako u PCE má HK v čele města primátora spolu se 4 náměstký. Počet zastupitelů je však o dva členy nižší, tedy 37. Počet radních byl stanoven stejně jako v Pardubicích na 11 členů. Kromě finančního a kontrolního výboru je v HK zřízen Výbor pro územní plánování, rozvoj a investice města.

Komisi rady je ustanoveno na 9 vždy po 11 členech s výjimkou Komise sociální, zdravotní a rodinné politiky spolu s Komisi pro dopravu a podporu cyklistiky, kde je členů 13:

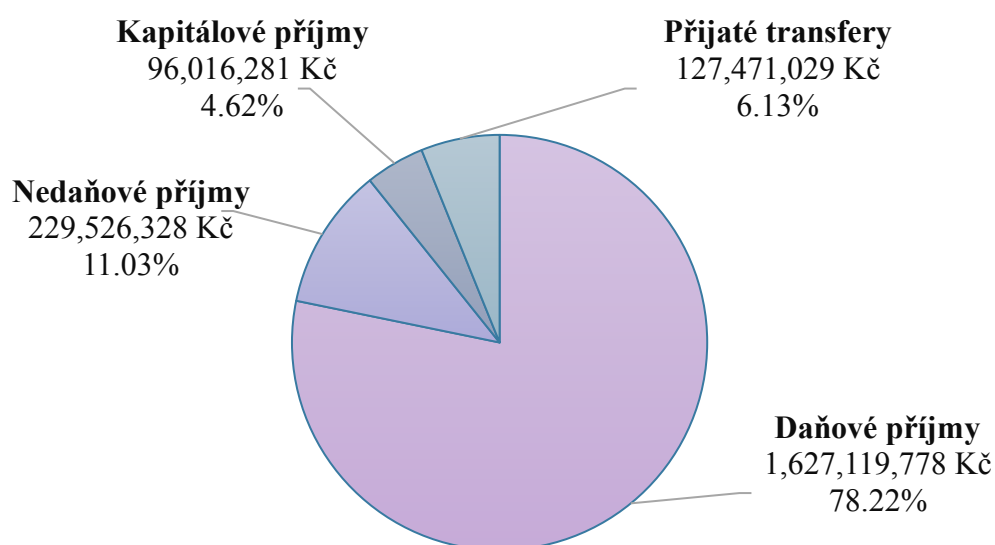
- Komise sportovní
- Komise kulturní
- Komise pro rozvoj cestovního ruchu
- Komise sociální, zdravotní a rodinné politiky
- Komise pro výchovu a vzdělávání
- Komise pro informatik
- Komise pro životní prostředí
- Komise pro dopravu a podporu cyklistiky
- Komise pro program regenerace městské památkové rezervace a městské památkové zóny a městské památky. [47] [48] [49]

Ačkoliv město je územně nečleněné na MO, některé činnosti jsou delegovány na **komise místní samosprávy**, které mají poradní a iniciativní funkci vůči radě i zastupitelstvu. Současně je zřízeno 25 komisí místní samosprávy (viz tabulka níže). Podobně však jako MČ/MO je stanoven statut KMS. Komise mají 5 – 11 členů, jímž se může stát občan HK starší 18 let s trvalým pobytem v obvodu působnosti příslušné komise. Komise jmenuje a odvolává rada města, dále i jejich členy. V čele stojí předseda zastupovaný místopředsedou. Každý člen komise má svůj průkaz člena vystavený statutárním městem.

Stejně jako MČ/MO nemají KMS právní subjektivitu. Hospodaří tedy jménem statutárního města HK, k němuž mají svěřený majetek i finanční prostředky z rozpočtu města.

6.2.1 Rozpočet města Hradec Králové

V roce 2017 dosáhly příjmy v Hradci Králové **2 080 mil. Kč**. Největší část příjmů tvoří daňové příjmy tvořící přes 78 % celkových příjmů reprezentovány zejména podíly na daních z příjmů (44 %), podíly na dani z přidané hodnoty (35 %) a daně z nemovitých věcí (11 %). Zbýlých necelých 10 % daňových příjmů tvoří daně a poplatky např. z hazardních her, místní poplatky nebo poplatky v oblasti životního prostředí.

Obrázek 5: Celkové příjmy města Hradec Králové v roce 2017

Zdroje: Vlastní zpracování podle Monitor [36].

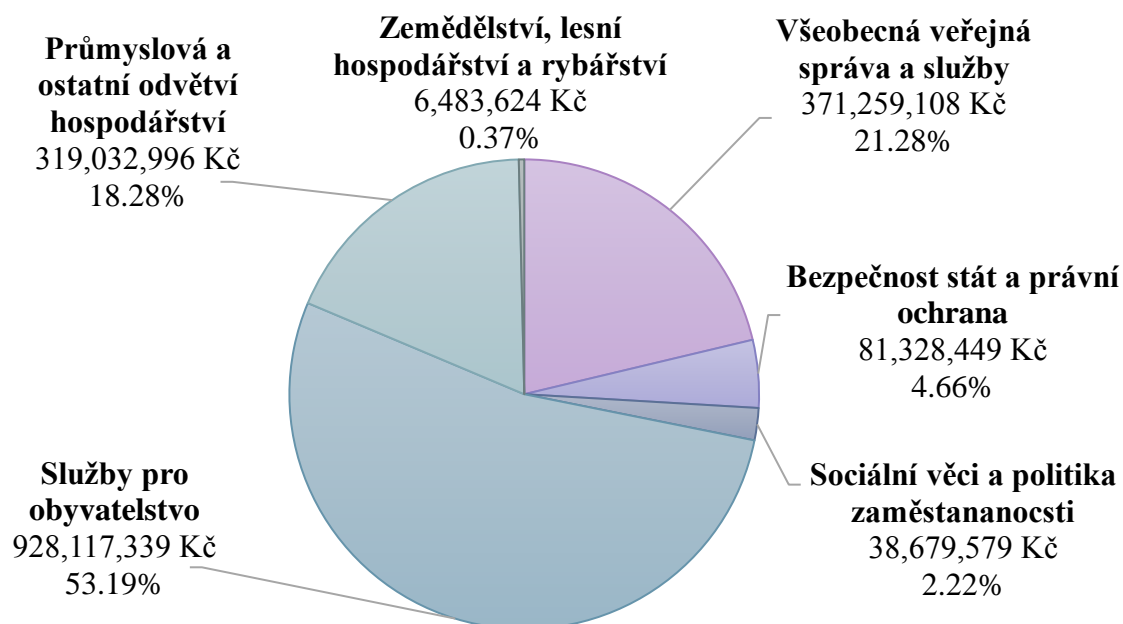
Výdaje HK v roce 2017 činily **1 745 mil. Kč**. Největší část výdajů plynula to položky Služby pro obyvatelstvo, na nichž se podílelo 53 %. Výdaje na bydlení, kulturu, životní prostředí, tělovýchovu a zájmovou činnost a vzdělávání tvořila vždy cca 10 % celkových výdajů. Výdaje na státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany dosáhly na **277 mil. Kč** (16 % výdajů města). Další větší položkou se staly výdaje na dopravu ve výši **291 mil. Kč** (17 % výdajů města).

Tabulka 13: Odvětvový rozpočet pro výdaje v roce 2017

Skupina/oddíl	Skutečnost (v tis. Kč)
Bezpečnost státu a právní ochrana	90 707
Průmyslové a ostatní odvětví hospodářství	530 133
- Doprava	504 329
Služby pro obyvatelstvo	1 012 890
- Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	342 544
Sociální věci a politika zaměstnanosti	119 402
Všeobecná veřejná správa a služby	482 751
- Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	339 168
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	6 297

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

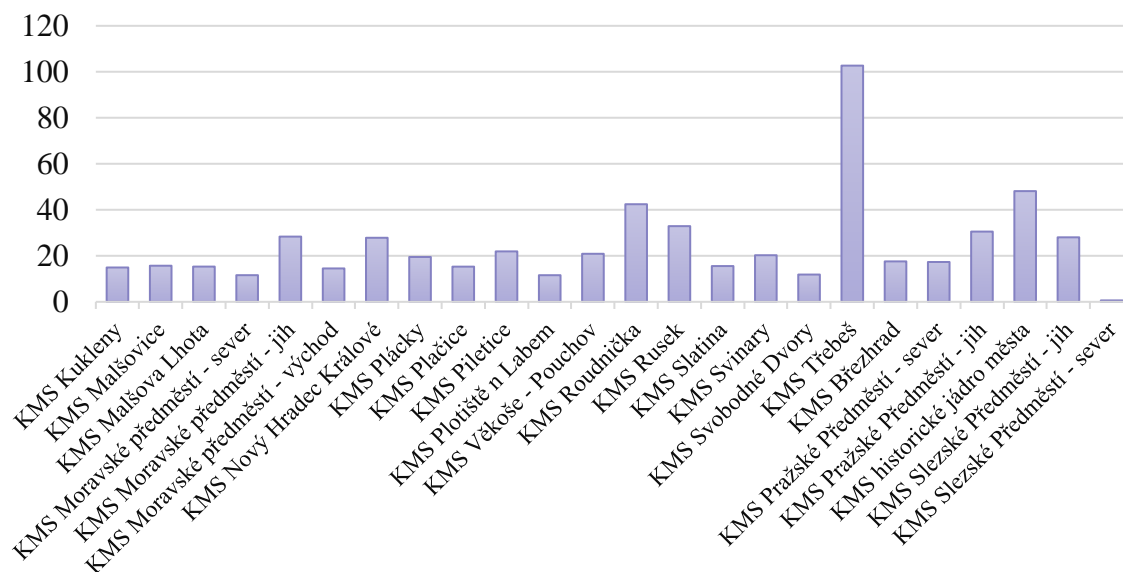
Následující graf na obrázku č. 6 zobrazuje celkové výdaje rozdělené na skupiny tohoto odvětvového členění rozpočtu graficky a procentuálně.

Obrázek 6: Celkové výdaje města Hradec Králové v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

Příjmy rozpočtu KMS tvoří 16 tis. Kč + 1 Kč za každého občana nahlášeného v daném roce k trvalému pobytu působnosti dané KMS. Tvoří součást rozpočtu města pod položkou kancelář primátora. Skutečné výdaje za rok 2017 zobrazuje následující graf č. 7 a celkem činí **645,48 tis. Kč**. Jedná se o 0,037 % celkových výdajů rozpočtu. Výdaje na jednotlivé komise se pohybují jednotlivě od 0,62 tis. Kč (KMS Slezské Předměstí – sever) až do 102,70 tis. Kč (KMS Třebeš).

Obrázek 7: Výdaje na komise místní samosprávy města Hradec Králové (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle rozpočtu města Hradec Králové v roce 2017 [50].

Právním KMS není pouze čerpání finančních prostředků podle směrnice Rady města Hradec Králové č. 11//2011. Komise se mohou účastnit projednávání územně plánovací dokumentace a připomínkovat je. Jsou oprávněny vyjadřovat se k záměru města prodat, pronajmout nebo vypůjčit nemovitý majetek v obvodu dané KMS. Spolupracují s městskou policií, oborem životního prostředí a podporují společenský život. KMS mohou podávat připomínky k návrhům obecně závazných vyhlášek a nařízení města. Své připomínky představitelé projednávají s Odborem kanceláře primátora nebo s příslušnými odbory úřadu. Jedná se však pouze o doporučení než o rozhodnutí.

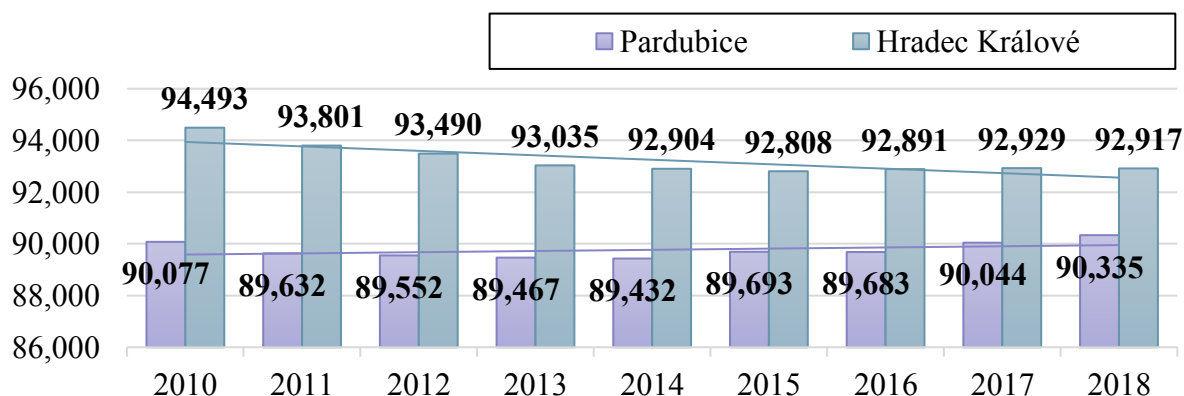
Ačkoli se systém místních komisí zdá být na první pohled efektivnější oproti městským obvodům, i v tomto systému vznikaly v minulosti konflikty. Například v roce 2009 se jedna z místních částí Březhrad (viz příloha D) chtěla odhrnout od města Hradec Králové a žádala o vypsání referenda.

Nakonec ale součty obyvatel potvrdily, že část nedosáhne na podmíněný počet 1 000 obyvatel pro vznik nové obce. Ke splnění hranice jich chybělo pouhých 94. Více než 1 000 obyvatel sice v části Březhrad žilo, avšak ne trvale anebo nebyli občany ČR. Magistrát proto vypsání referenda zamítl. Po zamítavém usnesení Krajského soudu v Hradci Králové se tímto zabýval i Ústavní soud, po kterém část Březhrad (resp. Přípravný výboru pro konání referenda o oddělení Březhradu od statutárního města Hradec Králové) požadovala zrušení podmínky počtu obyvatel. Podle nálezu ÚS 1403/09 Ústavní soud návrh odmítl. [51]

6.3 Komparace statutárního města Pardubice a statutárního města Hradec Králové

Města Pardubice se sousedním městem Hradec Králové byla vybrána na základě blízké vzdálenosti (asi 20 km), která z měst dělá velké rivaly, ale i srovnatelného počtu obyvatel. Dalším důvodem jsou podobné správní obvody měst s rozšířenou působností.

V roce 2010 mělo město Hradec Králové oproti Pardubicím vyšší počet obyvatel cca o 4 400, v roce 2018 se však rozdíl snížil na cca 2600 obyvatel. V obou městech měl vývoj spíše klesající tendenci. Od roku 2015 se počet obyvatel v obou městech začal mírně zvyšovat a Pardubice se začínají přibližovat městu Hradec Králové. Rozdíl v počtu obyvatel je pro srovnání obou měst minimální.

Obrázek 8: Vývoj počtu obyvatel v Pardubicích a Hradci Králové

Zdroj: Vlastní zpracování podle [14].

Premisou fungování veřejné správy je služba občanům, to platí především pro místní veřejnou správu. Cílem této práce je zhodnotit náklady a přínosy fungování obou měst. Náklady je možné odvodit z rozpočtů zveřejněných na webových stránkách jednotlivých měst a Monitoru Ministerstva financí. Zhodnotit přínosy však není jednoduché.

Přínosy členění na městské části/obvody

Přínosy členění statutárního města mohou být velmi subjektivní vzhledem k tomu, že nejlépe je mohou posoudit především jejich občané. Když se vrátíme k tabulce č. 5 (Výsledky referenda města Pardubice 2013), můžeme si odvozovat veřejné mínění občanů Pardubic, z něhož vyplývá, že s členěním na MO v Pardubicích souhlasí všichni občané kromě občanů MO I. Argumentem členění na statutárního města je princip subsidiarity, podle něhož rozhodnutí na co nejnižší úrovni je efektivní, ale v souladu zajištěním hospodárnosti. Občan v případě členění statutárního města může **některé** záležitosti vyřídit v blízkosti svého bydliště.

MO v Pardubicích však nemají příliš mnoho kompetencí, které jsou uvedeny v tabulce č. 7 (Použití ustanovení § 133 OZř ve statutech jednotlivých územně členěných statutárních měst). MO v Pardubicích mají v podstatě stejný rozsah kompetencí jako MČ v Opavě (nevykonávající přenesenou působnost), která má skoro polovinu obyvatel Pardubic. V Ústí nad Labem, srovnatelně velkém městě, je svěřených kompetencí daleko více. Vzhledem k tomu, že v Pardubicích již MO zřízené jsou a náklady na provoz již existují, městu by více svěřených kompetencí na MO mohlo snížit zátěž.

Komise místních samospráv v Hradci Králové (jejichž kompetencí je pouze možnost uplatňovat připomínky, obdržovat informace, účastnit se projednávání, vyjadřovat se k záměrům města či spolupráce s orgány města) nemohou učinit zásadní rozhodnutí ovlivňující jejich územní obvod. Na rozdíl od územně členěného města Pardubice, které díky územnímu rozčlenění získalo pravomoci v samostatné i přenesené působnosti podle přílohy č. 1 a přílohy č. 2 statutu města.

V samostatné působnosti jsou obvodům svěřeny práva na těchto úsecích:

- financí,
- obnovy a rozvoje města,
- životního prostředí,
- investiční a provozní činnosti,
- komunálních služeb,
- dopravy a silničního hospodářství,
- bytového hospodářství a nebytových prostor,
- školství a výchovy,
- kultury a sportu,
- zdravotnictví,
- vnitřních věcí,
- požární ochrany
- obecně závazných vyhlášek,
- městského informačního systému,
- správy majetku města.

V přenesené působnosti jsou obvodům svěřena tato práva:

- „výkon speciálního stavebního úřadu ve věcech místních komunikací“,
- „rozhodování o zařazení pozemní komunikace do kategorie místní komunikace“,
- „činnost na úseku veterinární péče“,

- „činnost na úseku ochrany ovzduší“,
- „působnost drážního správního úřadu“,
- „činnost na úseku sociálně-právní ochrany dětí“,
- „výkon funkce veřejného opatrovníka“. [7]

A další činnosti svěřené v této působnosti svěřené obvodům jakožto obcí s rozšířenou působností:

- „výkon činnosti silničního správního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací“,
- „projednávání přestupků“.

Pokud se zaměříme na přenesenou působnost z pohledu občana, s úřadem se setká snad jen při projednávání přestupků. Ostatní činnosti se občanů přímo nedotýkají nebo je z větší části vykonává město. Kompetence v přenesené působnosti jsou však Pardubicím spíše ubírány, např. když Zastupitelstvo města Pardubic rozhodlo o přesunu stavebních úřadů obvodů na magistrát. V minulosti bohužel došlo i k reorganizaci systému vyplácení dávek (především dávek v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí, doplatku na bydlení a dávek mimořádné okamžité pomoci), protože vstoupil v platnost nový zákon upravující tyto agendy. Namísto městských obvodů je dnes vykonávají úřady práce. [52] [53]

Dalším přínosem územního členění je fakt, že volení zastupitelé MO lépe znají problematiku daného území již vzhledem ke skutečnosti, že v něm sami bydlí. Jedná se především o úsek dopravy a úsek životního prostředí.

Náklady členění na městské části/obvody

V první řadě jsou zhodnoceny náklady na zastupitelstva. Počet zastupitelů města je srovnatelný, rovina nákladů na další linii zastupitelů městských obvodů náklady výrazně zvyšuje. K potvrzení této skutečnosti jsou v tabulce č. 15 srovnány náklady na zastupitele obou měst včetně MO v Pardubicích. Ty jsou v územně členěném statutárním městě Pardubice vyšší oproti územně nečleněnému Hradci Králové, a to téměř o **12 mil. Kč**. Zatímco v HK stojí zastupitelé jednoho obyvatele 120 Kč/rok, v Pardubicích jde o částku o více než dvojnásobně vyšší, a to 250 Kč/rok na obyvatele.

Tabulka 14: Počet zastupitelů a jejich výdaje (v tis. Kč)

Město	Počet obyvatel k 1. lednu 2018	Počet zastupitelů města	Počet zastupitelů MO	Počet zastupitelů na 1000 obyvatel	Náklady na zastupitels tva	Náklady na obyvatele
PCE	90 335	39	114	1,70	22 555,66	0,25
HK	92 917	37	-	0,40	10 673,66	0,12

Zdroj: Vlastní zpracování podle [14], [36].

Vyšší jsou v Pardubicích logicky i počty zaměstnanců. Zatímco v Hradci Králové se v roce pohybuje počet zaměstnanců magistrátu kolem 420, v Pardubicích k 1. lednu 2018 bylo na magistrátu zaměstnáno 397 zaměstnanců a k tomu 97 zaměstnanců na obvodech (bez starostů vč. knihovnic podle kontaktů www stránek městských obvodů): [54] [55]

MO I – 19 zaměstnanců, 3 odbory,

MO II – 18 zaměstnanců, 3 odbory,

MO III – 14 zaměstnanců, 2 odbory,

MO IV – 9 zaměstnanců, 2 odbory,

MO V – 15 zaměstnanců, 2 odbory,

MO VI – 11 zaměstnanců, 2 odbory,

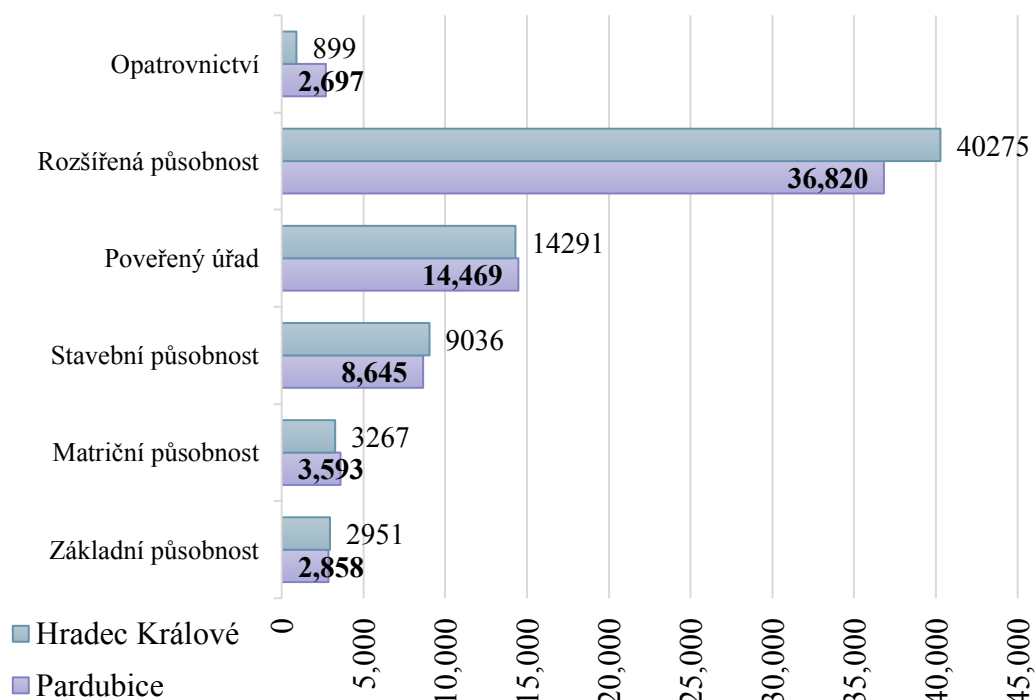
MO VII – 10 zaměstnanců, 2 odbory,

MO VIII – 1 zaměstnanec, bez odborů.

Počet zaměstnanců se odvíjí od výkonu přenesené působnosti (především příspěvku na výkon úřadu s rozšířenou působností). Příspěvek na výkon státní správy slouží především na mzdové a provozní výdaje vynaložené na státní správu. Obce získávají na pokrytí těchto výdajů příjmy ze správních poplatků a příjmy ze sankčních plateb. Tyto příjmy pak většinou nepokryjí veškeré výdaje související s výkonem státní správy v přenesené působnosti. Výše tohoto příspěvku však není evidována v rozpočtové soustavě. Informace je možné nalézt na stránkách ministerstva vnitra. [56]

Tuto metodu lze využít pro výpočet nákladů na výkon veřejné správy. Při výkonu přenesené působnosti vykonávají statutární města všechny typy přeneseného výkonu státní správy viz tabulka č. 16 (základní, matriční, stavební působnost, pověřený obecní úřad a obecní úřad s rozšířenou působností). Tyto náklady se následně projeví v rozpočtové skladbě (§ 6171 – místní správa). Ve stejné rozpočtové položce jsou však započítány i náklady na samosprávu. **Pokud od výdajů na položku místní správa odečteme výdaje na výkon přenesené působnosti a snížíme o příjmy ze správních poplatků, získáme tak výdaje (náklady) na samosprávnou činnost.**

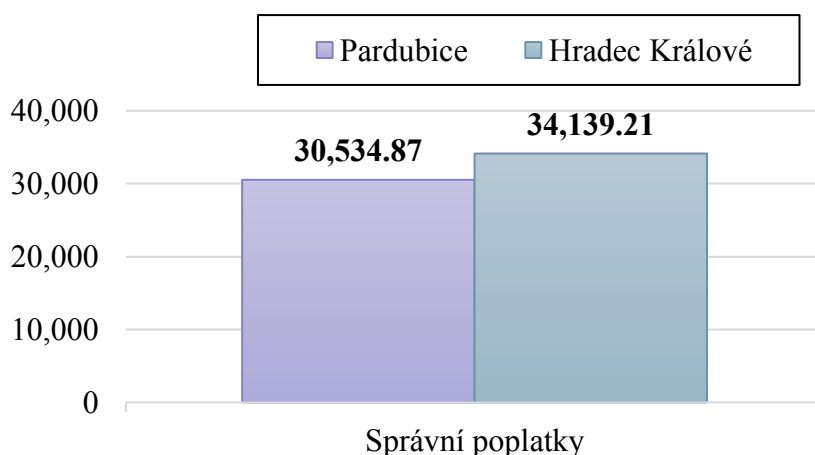
Celkový příspěvek na přenesený výkon pro město Pardubice činil v roce 2017 **69 083,08 tis. Kč**, pro město Hradec Králové **70 719,05 tis. Kč** viz graf na obrázku č. 7.

Obrázek 9: Příspěvek na výkon v přenesené působnosti (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle [57].

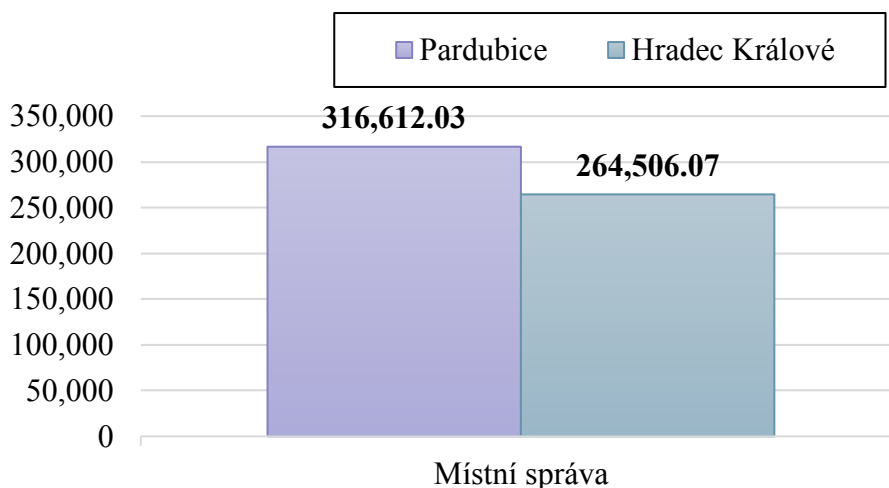
Pro stanovení výše nákladů na samostatnou působnost, je důležité stanovit náklady na správní poplatky, které patří do působnosti přenesené. Správní poplatky v roce 2017 dosáhly v Pardubicích výše **30 535 tis. Kč** a v Hradci Králové výše **34 139 tis. Kč**.

Obrázek 10: Správní poplatky v Pardubicích a Hradci Králové v roce 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování Monitoru [36].

V rámci výkonu samosprávné činnosti podle rozpočtové skladby dělíme výdaje na místní správu (§ 6171) a zastupitelstva obcí (§ 6112). **Ve výdajích na místní správu jsou zahrnuty platy zaměstnanců úřadu i výdaje na provoz.** Výdaje na místní správu „očistíme“ o příspěvek na výkon státní správy a o správní poplatky v přenesené působnosti, abychom získali výdaje (náklady) pouze na samostatnou působnost. Výdaje na místní správu v roce 2017 dosahovaly v Pardubicích **316 612 tis. Kč**, v Hradci Králové pak pouze **264 506 tis. Kč**.

Obrázek 11: Výdaje na místní správu města Pardubice a Hradec Králové (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

Výdaje na (samo)správu po očištění v roce 2017 vychází pro město Hradec Králové na **160 mil. Kč**, zatímco v Pardubicích dosahují výše **217 mil. Kč**. V tomto případě rozdíl mezi územně nečleněným a členěným městem činí **57 mil. Kč** ve prospěch územně nečleněného města.

Tabulka 15: Výdaje statutárních měst na správu v roce 2017 (v tis. Kč)

Město	Počet obyvatel k 1. lednu 2018	Výdaje na místní správu	Příjmy na výkon přenesené půs.	Příjmy ze správních poplatků	Očištěné výdaje na místní správu	Očištěné výdaje na místní správu na obyvatele
PCE	90 335	316 612,03	69 083,08	30 534,87	216 994,08	2,4
HK	92 917	264 506,07	70 719,05	34 139,21	159 644,81	1,72

Zdroj: Vlastní zpracování podle Monitoru [36].

Tento výpočet zohledňuje rozdíly ve správních obvodech, které jsou poměrně srovnatelné. Bez jeho zohlednění by však rozdíl ve výdajích na místní správu činil „pouhých“ **52 mil Kč**.

Výdaje na zastupitelstva jsou další samosprávnou položkou rozpočtu obcí. Počet zastupitelů se v obou obcích liší, protože výběr jejich počtu je zadán jako rozmezí. Počet členů rady i náměstků města je v obcích stejný. Částku ovlivňuje i počet výborů, komisí a počet jejich členů. Výdaje ovlivňuje především počet orgánů na úrovni MO v Pardubicích.

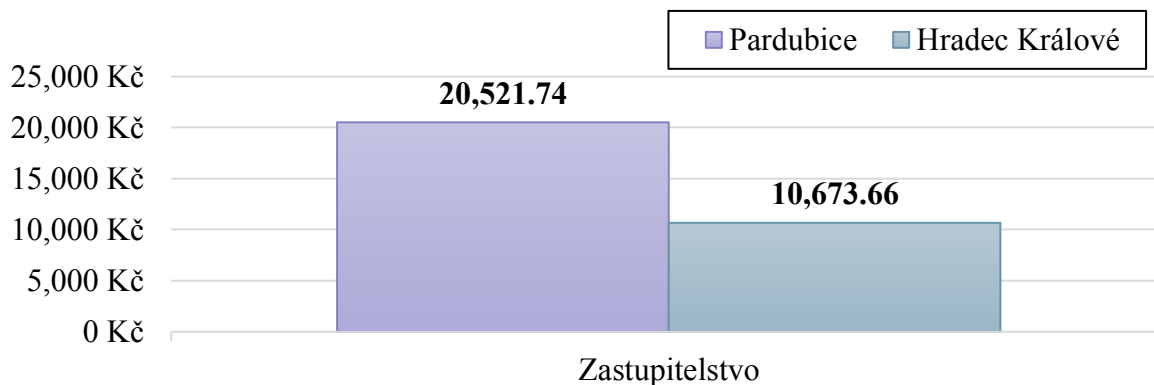
Tabulka 16: Počet orgánů statutárních měst Pardubice a Hradec Králové

Město	Počet zastupitelů	Počet radních	Počet primátorů nebo starostů	Počet náměstků nebo místostarostů	Počet členů výboru	Počet členů komisí (vč. KMS)
PCE	39	11	1	4	24	167
MO PCE	114	35	8	8	106	175
Celkem	153	46	9	12	130	342
HK	37	11	1	4	28	110 + 225*

*Některé KMS nemají zveřejněny členy, tabulka obsahuje průměr zveřejněných členů.

Zdroj: Vlastní zpracování podle [33], [34], [35], [47], [48], [49] a [58].

Celkový rozdíl nákladů na činnost zastupitelských orgánů je výrazný. Zatímco město Hradec Králové stojí tyto orgány **10 673 mil. Kč/rok**, Pardubice téměř jednou tolik, a to **20 522 mil. Kč/rok**. Rozdíl činí téměř 10 mil. Kč. Jak zobrazuje tabulka č. 17, je to způsobeno počtem volených orgánů MO v Pardubicích.

Obrázek 12: Výdaje na zastupitelstva města Pardubice a Hradec Králové (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle [36].

Problémem této analýzy nákladů na správu, je její vykazování pomocí výdajů na místní správu a výdajů na zastupitelstva. Rozdíly mezi městy může způsobovat zatřídění výdajů do jednotlivých oblastí. Obce mohou některé výdaje uvádět do jiných odvětví, kterých se to týkalo, ačkoliv jiná města tyto výdaje uvádějí do výdajů na správu. Odlišnost se může projevit i tím, zda jsou činnosti poskytovány přímo zaměstnanci, či jsou zajišťovány jinými subjekty.

Komparace hodnotí výdaje na obyvatele pro odstranění drobných odchylek ve velikosti obou měst. Územně členěná statutární města však ve všech aspektech vykazují vyšší náklady na samosprávu. V Pardubicích také pracuje pro město a městské obvody větší počet zaměstnanců, který způsobuje **zvýšení mzdových nákladů a nákladů na provoz o 57 mil. Kč.**

Z uvedené analýzy (i z logiky věci) vyplývá, že při rozčlenění území se zvýší náklady na správu. S tím souvisí zvýšení nákladů na zastupitelstvo, protože rozčlenění města vytvoří další úroveň orgánů. V Pardubicích jsou tyto náklady ve výši necelých **10 mil. Kč. Celkové náklady na městské obvody v roce 2017 v Pardubicích tedy činily 67 mil. Kč.**

Je tedy otázkou, zda přínosy územně členěného města Pardubice jsou porovnatelné s přínosy komisí místních samospráv a náklady na toho členění nevznikají zbytečně. V takovém případě by byl princip subsidiarity za svými hranicemi z pohledu zajištění efektivnosti rozhodování na nejnižších úrovních s důrazem na zabezpečení hospodárnosti tohoto rozhodování.

Je na posouzení daného města, kterou variantu si zvolí. Výhodou členění je blízkost občanům, která umožňuje občanům bližší styk s úřadem i s politiky obvodu. Protože politici znají potřeby obyvatel, investují do projektů, které občané skutečně ocení a pokud by prostředky mezi obvody rozdělovány nebyly, mohlo by se stát, že by město financovalo především velké projekty ve středu města. V případě města Pardubic se však blízkost občanům projevuje pouze projednáváním přestupků na obvodech. Jak vyplynulo z referenda, občané o fungování města nemají příliš velký zájem.

Aby obvody města měly správný efekt, musí mít dostatek kompetencí. Varianta komisí místních samospráv tento problém neřeší, naopak. Ty nemají rozhodovací pravomoci téměř žádné. Nepotýkají se tak na rozdíl od obvodů s tak vysokými náklady na provoz. Nevýhodou se může stát i nepřehlednost pro občany. Při jejich nedostatečném zájmu nemusí tušit, které činnosti obvody dělají a tím pádem kde si své záležitosti vyřídit. Tato situace se děje i mezi obcemi a kraji, kdy nespokojený občan neví, který úřad určitý majetek spravuje.

Tabulka 17: Zhodnocení přínosů a nákladů členění na městské obvody

Výhody členění	Nevýhody členění
Blízkost občanům	Náklady na provoz
Politika blíže občanům	Nedostatek kompetencí
Znalost místních potřeb	Nepřehlednost pro občany
Efektivní rozdělení prostředků	

Zdroj: Vlastní zpracování.

ZÁVĚR

Pro komparaci fungování statutárních měst byla zvolena dvě sobě blízká města nejen svou vzdáleností, ale i počtem obyvatel a velikostí území. Obě města si však na správu svého území zvolila jiný způsob a právě z toho důvodu jsou srovnávána. Statutární město Pardubice rozčlenilo při nejbližší příležitosti své území na 8 městských obvodů. Statutární město Hradec Králové zvolilo jiný způsob a místní části spravuje 25 Komisií místních samospráv, které jsou orgány rady města, ačkoliv obě města mají titul statutárního města stejnou dobu.

Statutární město má podle zákona právo rozčlenit své území na městské části nebo městské obvody. Toho však nevyužilo všech 26 (s hlavním městem Praha 27) statutárních měst. Územně členěných statutárních měst je současně pouze 8 včetně hlavního města Prahy, která je ale upravena jiným zákonem.

Cílem této práce bylo vyhledat přínosy a vykalkulovat náklady vynakládané na členění města a porovnat je s nečleněným městem.

Přínosy členění města pracují s výsledky místního referenda v Pardubicích konaných v roce 2013. Podle jeho výsledků jsou členění nakloněni obyvatelé právě těch obvodů, které vznikly dříve. Obvody, které vznikly zhruba o 10 let později nemají jednoznačně kladné výsledky. Nejhůře vychází obvod nacházející se v centru města, kde je Magistrát města blízko občanům dostatečně. Stálo by za úvahu, zda právě v této části není obvod nadbytečný už z tohoto důvodu.

Z analýz v této práci se ukazuje, že některé obvody jsou příliš malé a tím neefektivní. Celkově má město Pardubice obvodů příliš mnoho s tím, že mají přeneseno málo kompetencí. Doporučením tak je některé obvody sloučit, a to nejlépe sousedící obvody. Důsledkem by se snížily mzdové a provozní výdaje, které jsou v Pardubicích díky členění o 57 mil. Kč vyšší než v Hradci Králové. Klesly by i výdaje na zastupitelstva, které jsou současně vyšší o 10 mil. Roční náklady na správu města Pardubice jsou tak o 67 mil. Kč vyšší než v Hradci Králové. Příčinou je i počet zastupitelů jednotlivých obvodech, který nekopíruje počet obyvatel jako spíš možnost mít další orgán – radu MO.

Nedostatek kompetencí MO může vzbuzovat v občanech pocit, že obvody zapotřebí nejsou, protože některé záležitosti musí řešit ve městě. Jak se ukázalo na (ne)účasti na referendu. Ačkoli by se jednalo o úspěch pro obvody (pro jejich zachování), nepřišlo dostatečný počet lidí, aby byl výsledek oficiální.

Stejný problém nedostatku kompetencí se týká i města Hradec Králové, kde komise místní samosprávy mají daleko menší možnost ovlivňovat místní politiky a jsou brány především jako poradní orgán. Je otázkou, zda Zastupitelstvo města Hradec Králové přihlíží k návrhům komisí místních samospráv. Jestli si nakonec nerozhodnout podle svého původního plánu. V případě, že by se Pardubice rozhodly přistoupit na systém fungující v Hradci Králové a připomínky komisí by neměly žádný efekt, v obvodech by nemusely probíhat takové investice jako v případě členění města na městské obvody.

Jako východisko však nepovažuji zánik městských obvodů ve městě Pardubice. Už z výsledku referenda se dá vycházet, že takový záměr by neprošel.

Jako řešení se tedy nabízí kombinace tří variant. Zaprvé zrušit MO Pardubice I, jehož práci by zastával Magistrát města Pardubic. Zadruhé pak sloučit obvody které nedosahují alespoň 10 000 obyvatel, které jsou v Pardubicích celkem čtyři a jejich výdaje jsou v přepočtu na obyvatele neefektivní. A konečně zatřetí umožnit obyvatelům zařídit se více věcí v místě svého bydliště, resp. přesunout více pravomocí na městské obvody a lépe tak využít jejich potenciál.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BERNATZIK, Edmund. *Die osterreichischen erfassungsgesetze, mit erlauterungen* [online]. 2., sehrvermehrte aufl. Wein: Manzsche k. u. k. Hof-Verlags und Universitats-Buchhandlung, 1911 [cit. 2019-03-17]. Available from: <https://archive.org/stream/dieoesterreichisc00aust?ref=ol>
- [2] HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. [2. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 9788071069065.
- [3] EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.
- [4] SCHELLE, Karel. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-1948*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-86432-25-4.
- [5] KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie. ISBN 978-80-7357-561-8.
- [6] *Obecně závazná vyhláška. Portál hlavního města Prahy* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: http://www.praha.eu/file/2917360/vyhlaska_c.5.pdf
- [7] *Statut města. Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/radnice/vyhlasky-a-narizeni/statut-mesta/>
- [8] *Statut města Brna. Brno - oficiální web statutárního města Brna* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/statut-mesta-brna/>
- [9] *Statut města Ostravy. Statutární město Ostrava - oficiální portál města Ostravy* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/pravni-predpisy/statut-mesta-ostravy>
- [10] *Statut města Liberec. Statutární město Liberec* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/profil-statut-mesta/statut-mesta/>

- [11] Statut města Plzně. *Plzeň - oficiální informační server města* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/verejne-dokumenty/statut-mesta/>
- [12] Statut Statutárního města Ústí nad Labem. *Magistrát města Ústí nad Labem* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://www.usti-nad-labem.cz/files/ozv_4-2012.pdf
- [13] Obecně závazná vyhláška č. 4/2015, Statut statutárního města Opavy. *Statutární město Opava* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/sites/default/files/soubory/statut_smo.pdf
- [14] Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2018. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-11-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>
- [15] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [16] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [17] RADVAN, Michal, Petr MRKÝVKA a Schweigl JAN. Challenges of the Implementation of the European Charter of Local Self-Government in Czech Legislation. *LEX LOCALIS - JOURNAL OF LOCAL SELF-GOVERNMENT*. 2018, 16(4), 895-906.
- [18] ŠIMÍČEK, Vojtěch, Jan FILIP, Pavel MOLEK, Lenka BAHÝLOVÁ, Milan PODHRÁZKÝ, Radovan SUCHÁNEK a Ladislav VYHNÁNEK. *Ústava České republiky - Komentář*. Praha: Linde Praha, 2010. 1536 s. ISBN 978-80-7201-814-7.
- [19] KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. 4. dopl. vyd. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-760-7.
- [20] MATEJ, Miroslav. *Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací*. *Deník veřejné správy* [online]. 2017 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>
- [21] *Monitoring hospodaření obcí*. *Deník veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <http://www.denikverejnespravy.cz/clanek.asp?id=6525250>

- [22] Monitoring hospodaření obcí. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. ©2005-2013 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>
- [23] HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.
- [24] KOPECKÝ, Martin. Zákon o obcích: komentář. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-376-1.
- [25] Výsledky referenda: Výsledky referenda po obvodech. *Pardubice.eu*[online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestskych-obvodu/referendum/vysledky-referenda/>
- [26] ŠAFÁŘ, Jan. Svítkov a spol. chystají odtržení od Pardubic!. *Pardubický deník* [online]. 2012 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/svitkov-a-spol-chystaji-odtrzeni-od-pardubic-20120921.html
- [27] KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [28] FUREK, Adam. Nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích. *Moderní obec* [online]. 2012 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/nakladani-s-obecnim-majetkem-podle-zakona-o-obcich/>
- [29] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [30] HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2013. ISBN 978-80-7201-899-4.
- [31] BAČKOROVÁ, Drahomíra. *Obec Hostovice se dnes stala osmým pardubickým obvodem* [online]. 2006 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/obec-hostovice-se-dnes-stala-osmym-pardubickym-obvodem-6052626>
- [32] Vše o území VDB: Pardubice (okres Pardubice). *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u= VUZEMI_43_555134#

- [33] Zastupitelstvo. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/radnice/zastupitelstvo/vybory-zastupitelstva/kontrolni-vybor/>
- [34] Rada. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/radnice/rada/>
- [35] Městské obvody. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/>
- [36] *Monitor: Informační portál Ministerstva Financí ČR* [online]. [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
- [37] Rozpočet: Závěrečný účet MO Pardubice I za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-i-stred-1/informace-obcanum/rozpocet/>
- [38] Závěrečný účet hospodaření: Závěrečný účet hospodaření za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-ii-polabiny-cihelna/informace-obcanum/rozpocet/zaverecny-ucet-hospodareni/>
- [39] Rozpočet 2017: Závěrečný účet za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-iii-dubina-drazka/informace-obcanum/rozpocet/rozpocet-2017/>
- [40] Rozpočet za rok 2017: Závěrečný účet MO Pardubice IV za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-iv-pardubicky/informace-obcanum/rozpocet/rozpocet-2017/>
- [41] Rozpočet za rok 2017: Závěrečný účet MO Pardubice V za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-v-dukla/informace-obcanum/rozpocet/>

- [42] Návrh závěrečného účtu MO Pardubice VI za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-vi-svitkov/informace-obcanum/rozpocet/rozpocet/navrh-zaverecneho-uctu-mo-pardubice-vi-za-rok-2017/>
- [43] Návrh rozpočtu na rok 2017. *Pardubice7.cz* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <http://www.pardubice7.cz/navrh-rozpocetu-na-rok-2017->
- [44] Rozpočet MO VIII 2018: Závěrečný účet MO VIII za rok 2017. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-viii-hostovice/informace-obcanum/rozpocet/rozpocet-mo-viii-2018/>
- [45] Počty obyvatel v obcích: Informativní počet občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. ©2019 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx?fbclid=IwAR35DoKybaM58mzCsO-vTK-f8GDNseeQ9nigxZ88Dm8o5tKTyC_Uaq8QSVQ
- [46] Vše o území VDB: Hradec Králové (okres Hradec Králové). *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_43_569810#
- [47] Zastupitelstvo. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/zastupitelstvo/ms-16912/p1=16912>
- [48] Rada. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/zastupitelstvo/ms-16912/p1=16912>
- [49] Vedení města. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/zastupitelstvo/ms-16912/p1=16912>
- [50] Rozpočet statutárního města pro rok 2017. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.mmhk.cz/rzpv/#!SouhrnPage/idPlanVerze=81&období=SKUTECNOST>
- [51] KONEČNÁ, Dagmar. Referendum o odtržení Březhradu pravděpodobně neproběhne. *Hradec Králové.cz: město na dlani* [online]. 2009 [cit. 2019-04-22].

- Dostupné z: <https://zpravy.hrdeckralove.cz/referendum-o-odtrzeni-brezhradu-pravdepodobne-neprobekne-11209/>
- [52] Stavební úřady pardubických obvodů přejdou na magistrát. *Pardubický deník* [online]. 2011 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/stavebni-urady-pardubickych-obvodu-prejdou-na-magi.html
- [53] TUŠL, Ondřej. Veškeré sociální dávky bude nově vyplácet úřad práce. *Chrudimský deník* [online]. 2011 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://chrudimsky.denik.cz/podnikani/veskere-socialni-davky-bude-nove-vyplacet-66cc.html>
- [54] Odpovědi na žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a podle zákona č. 123/1998 Sb.: Počty zaměstnanců MmP, městských částí, počty zastupitelů. *Pardubice.eu* [online]. [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/uredni-deska/odpovedi-na-zadosti-o-informace-podle-zakona-c-106-1999-sb-a-podle-zakona-c-123-1998-sb/?boardPlaceholder-paging-page=4>
- [55] Magistrát města. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/magistrat-mesta/ds-2157>
- [56] KYPETOVÁ, Jaroslava. Zvýší se úhrada za služby pro stát. *Deník veřejné správy* [online]. 2010 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6410596>
- [57] Příspěvek na výkon státní správy. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. ©2019 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>
- [58] Seznam KMS. *Hradec Králové - oficiální web* [online]. [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/seznam-kms/ms-22376/p1=22376>

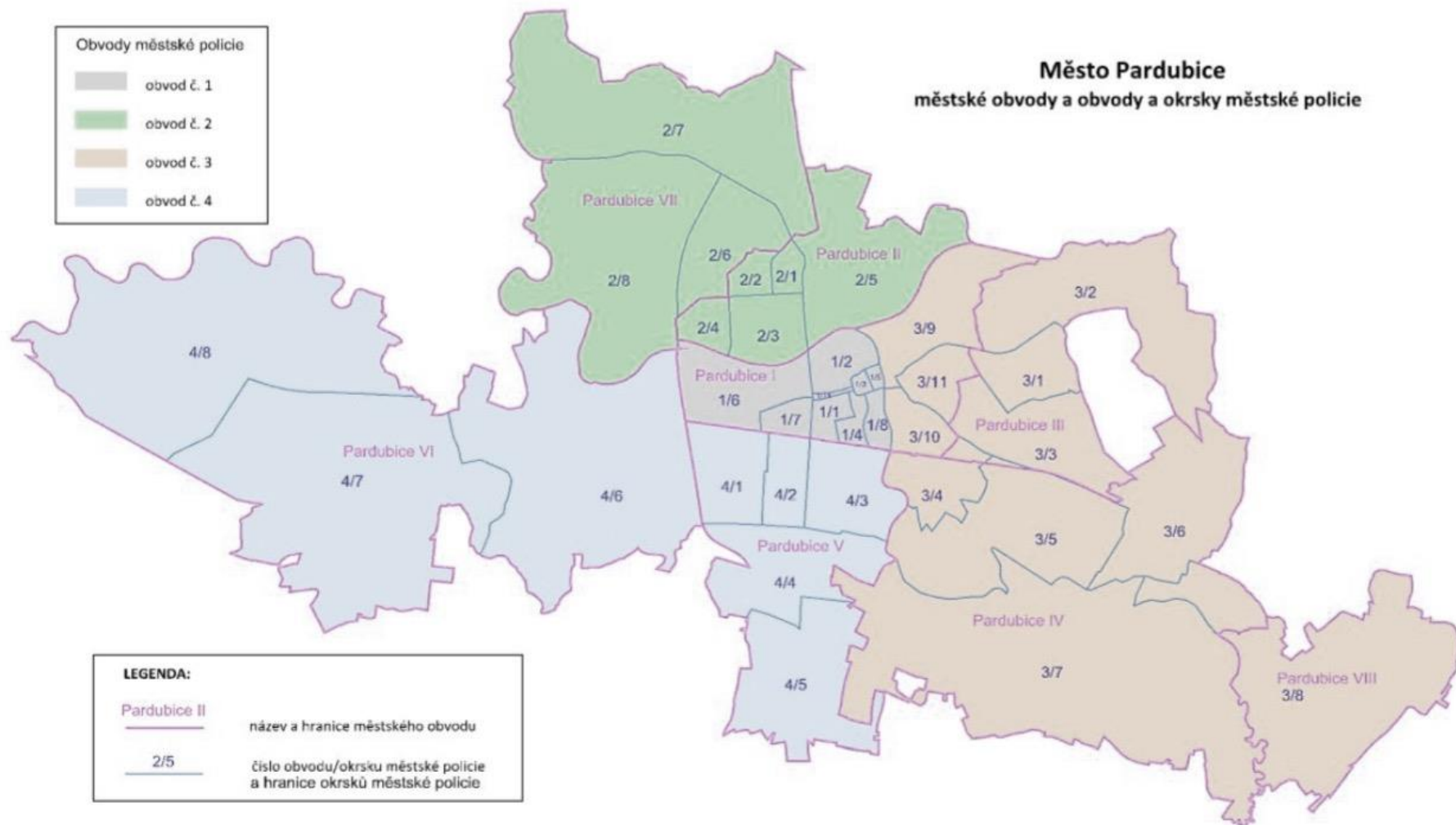
PŘÍLOHY

Příloha A – Mapa městských obvodů v Pardubicích.....	69
Příloha B – Mapa hranic obvodu Městské policie Pardubice.....	70
Příloha C – Mapa komisí místních samospráv v Hradci Králové.....	71
Příloha D – Seznam komisí místních samospráv v Hradci Králové.....	72
Příloha E – Rozsah samostatné a přenesené působnosti městských obvodů Pardubice	73

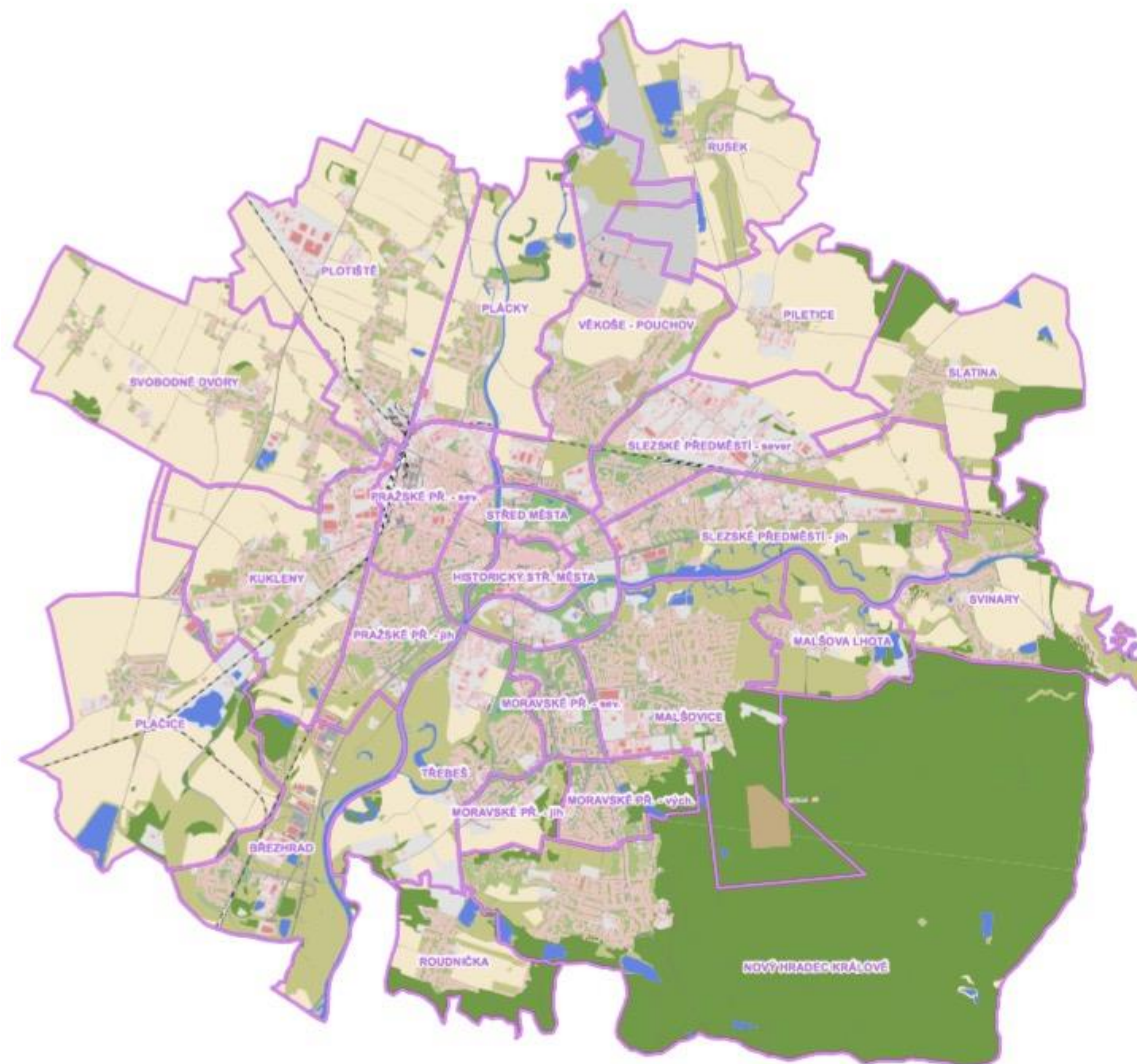
Příloha A – Mapa městských obvodů v Pardubicích

Příloha B – Mapa hranic obvodu Městské policie Pardubice

Příloha C – Mapa komisí místních samospráv v Hradci Králové

Příloha D – Seznam komisí místních samospráv v Hradci Králové

- KMS Březrad
- KMS Kukleny
- KMS Malšova Lhota
- KMS Malšovice
- KMS Moravské Předměstí jih
- KMS Moravské Předměstí sever
- KMS Moravské Předměstí východ
- KMS Nový Hradec Králové
- KMS Piletice
- KMS Plácky
- KMS Plačice
- KMS Plotiště
- KMS Pouchov – Věkoše
- KMS Pražské předměstí - jih
- KMS Pražské předměstí - sever
- KMS Roudnička
- KMS Rusek
- KMS Slatina
- KMS Slezské Předměstí – jih
- KMS Slezské Předměstí - sever
- KMS Střed města
- Střed města – historické centrum
- KMS Svinary
- KMS Svobodné Dvory
- KMS Třebeš

Příloha E – Rozsah samostatné a přenesené působnosti městských obvodů Pardubice

Příloha č. 1

Rozsah samostatné působnosti městských obvodů

1. na úseku financí

- a) sestavují rozpočet, hospodaří podle rozpočtu a kontrolují čerpání rozpočtu včetně hospodářské činnosti,
- b) provádějí finanční vypořádání a sestavují závěrečný hospodářský účet,
- c) vytvářejí peněžní a majetkové fondy, sestavují jejich rozpočet a hospodaří s nimi podle rozpočtu,
- d) sdružují prostředky s jinými právníckými nebo fyzickými osobami,
- e) organizují sbírky k veřejně prospěšným účelům,
- f) mohou ze svého rozpočtu poskytovat dary fyzickým i právníckým osobám,
- g) vedou účetnictví, zodpovídají za jeho úplnost a správnost. Účetní výkazy a výstupy předávají za hlavní činnost v daných termínech městu k sumarizaci, jsou povinny se řídit pokyny magistrátu k provádění účetnictví.

2. na úseku obnovy a rozvoje města

- a) vypracovávají a předkládají příslušným orgánům města iniciativní náměty, rozborů a studie o možnostech využívání přírodních a ekonomických podmínek pro vytváření optimálních proporcí městských obvodů,
- b) vydávají stanoviska k investičním záměrům, které mají být realizovány na území obvodu,
- c) zpracovávají vlastní programy rozvoje obvodů vycházející z celkové koncepce rozvoje města a zajišťují jejich koordinaci ve vazbě na program rozvoje města.

3. na úseku životního prostředí

- a) vyjadřují se k investičním záměrům na území svých obvodů, k rozvojovým a útlumovým záměrům podniků z hlediska životního prostředí,
- b) vykonávají působnost příslušející obci dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
- c) zajišťují čistotu a vzhled veřejného prostranství, zajišťují údržbu a úklid odpadků z veřejně přístupných pozemků ve vlastnictví města Pardubic bez rozlišení druhu pozemku, mimo stavebně či jinak označené stanoviště kontejnerů na komunální odpad a mimo lesní pozemky, zajišťují odstranění nepovolené skládky na pozemcích města Pardubic bez rozlišení druhu pozemku, mimo lesní pozemky,
- d) zajišťují údržbu veřejné zeleně v rozsahu daném pasportem veřejné zeleně, prvků drobné zahradní architektury, dětských hřišť a sportovišť na veřejných prostranstvích,
- e) zajišťují pravidelné přistavování velkoobjemových kontejnerů na komunální odpad,
- f) zajišťují údržbu a výsyp odpadkových košů,
- g) zajišťují provoz a údržbu Císařského náhonu a fontán,
- h) zajišťují provoz monitorovacích stanic stavu ovzduší,
- i) poskytují městu podklady pro vedení a aktualizaci pasportu zeleně,
- j) zajišťují údržbu a výsyp odpadkových košů na psí exkrementy a sběr psích exkrementů ze zpevněných ploch a zeleně,
- k) zajišťují uložení odpadu z nepovolených skládek a uložení biologického materiálu vzniklého při péči o veřejnou zeleň způsobem dle zákona o odpadech a souvisejících předpisů,
- l) vedou průběžnou evidenci o všech druzích odpadů produkovaných ze všech činností městského obvodu. O množství a způsobu nakládání s jednotlivými druhy odpadů informují město Pardubice - předávají podklady pro zpracování ročního hlášení o odpadech, vždy do 31.1. následujícího roku,

- m) vykonávají vlastnická práva k dřevní hmotě vytěžené v rámci kácení dřevin rostoucích mimo les na veřejně přístupných pozemcích ve vlastnictví města,
- n) ve správním řízení o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les vykonávají vlastnická práva k veřejně přístupným pozemkům ve vlastnictví města, na nichž tyto dřeviny rostou. Před zahájením tohoto správního řízení si městský obvod vyžádá stanovisko odboru majetku a investic.

4. na úseku investiční a provozní činnosti

- a) vyjadřují se k návrhům a časovým programům investiční výstavby a velkých oprav ve vztahu ke svým obvodům,
- b) předkládají městu návrhy na velké opravy a investiční výstavbu na území svých obvodů, které budou částečně či zcela hrazeny z rozpočtu města,
- c) připravují a zabezpečují vlastní investiční akce v souladu s podmínkami uvedenými v Příloze č. 5 Statutu,
- d) zabezpečují provozní činnost městského obvodu za podmínek uvedených v Příloze č. 5 Statutu.

5. na úseku komunálních služeb

- a) spolupracují s orgány města při zpracování koncepčních materiálů v oblasti komunálních služeb a při jejich realizaci,
- b) předkládají návrhy na zlepšení v oblasti komunálních služeb,
- c) provozují tržiště, tržnice, trhy a tržní místa ve vlastnictví města.

6. na úseku dopravy a silničního hospodářství

vykonávají vlastnická práva k místním komunikacím a veřejně přístupným účelovým komunikacím v majetku města, včetně jejich součástí a silniční vegetace, v rozsahu stanoveném zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (a prováděcí vyhláškou č. 104/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů). V rámci výkonu vlastnických práv vykonávají pouze tyto činnosti:

- a) provádějí údržbu a opravy místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací v majetku města včetně jejich součástí s výjimkou mostních objektů, dopravního značení a zařízení, zastávek městské hromadné dopravy a cyklostezek, čištění a zimní údržby,
- b) uzavírají dohody při podstatném nárůstu zatížení komunikací (nyní podle § 39 zákona č. 13/1997 Sb.),
- c) odstraňují vraky motorových vozidel a nepovoleně umístěné překážky z místních komunikací a hradí náklady spojené s odstraňováním nepovoleně umístěných věcí a reklamních zařízení z místních komunikací,
- d) vyjadřují se k harmonogramům čištění a zimní údržby komunikací a podílejí se na kontrole jejich plnění, o zjištěných závadách informují odbor dopravy Magistrátu města Pardubic,
- e) poskytují městu podklady pro vedení a aktualizaci pasportu komunikací,
- f) dávají vyjádření, návrhy a podněty k jízdním řádům, udílení licencí, provozu a umístění zastávek městské hromadné dopravy,
- g) podávají vlastní návrhy na stanovení místní a přechodné úpravy provozu na místních komunikacích, a v případě návrhu Magistrátu města Pardubic se k tomuto návrhu městské obvody vyjadřují,
- h) vykonávají práva vlastníka ve správních řízeních (zejména v případech vydávání povolení k uzavírkám, připojování, zvláštnímu užívání místních komunikací a k umístování věci a pevné překážky na místních komunikacích či správního řízení na úseku památkové péče),
- i) podávají návrhy na zařazení pozemních komunikací do kategorií a tříd místních komunikací na území městského obvodu.

7. na úseku bytového hospodářství a nebytových prostor

- a) v případě rozhodnutí města hospodaří s nebytovými prostory v objektech uvedených v Příloze č. 4 a spravují je,
- b) spravují domovní a bytový fond v majetku města na svém území v souladu s obecně závaznými právními předpisy, popř. vyhláškami města u objektů předaných dle Přílohy č. 4 do užívání.

8. na úseku školství a výchovy

- a) vyjadřují se k optimalizaci sítě škol a školských zařízení na území svého obvodu, zejm. s ohledem na zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky,
- b) vytvářejí podmínky pro zájmovou činnost dětí a mládeže v oblasti volného času,
- c) rozhodují o žádostech o účelové dotace, které jsou hrazené z rozpočtu městského obvodu a kontrolují jejich využití,
- d) projednávají s řediteli předškolních zařízení, škol a školských zařízení na svém území a s příslušnými pracovníky magistrátu:
 - koncepci rozvoje,
 - požadavky na zkvalitnění péče poskytované předškolním zařízením, výchovně vzdělávací činnosti předškolních zařízení, škol a školských zařízení,
- e) vyjadřují se ke jmenování a k odvolání ředitelů předškolních zařízení, škol a školských zařízení v obvodu.

9. na úseku kultury a sportu

- a) spravují zařízení města, pokud jim byla svěřena do správy,
- b) pokud zřídily umělecká, kulturní a specializovaná zařízení, spravují je,
- c) shromažďují podklady pro místní kroniku a spolupracují při jejich zpracování,
- d) dohlížejí na dodržování podmínek stanovených pro konání kulturních a kulturně společenských akcí,
- e) mají možnost rozvíjet partnerské vztahy s jinými subjekty,
- f) spoluvytvářejí podmínky pro rozvoj tělesné výchovy a sportu na svém územním obvodu, podílejí se na organizování významných sportovních akcí,
- g) posuzují žádosti o účelové dotace a kontrolují jejich využití,
- h) spravují místní knihovny, které jsou umístěny na území obvodu.

10. na úseku zdravotnictví

- a) vytvářejí ve spolupráci s orgány města podmínky pro práci zdravotnických pracovníků ve svém územním obvodu,
- b) sledují kvalitu zdravotnických služeb, tvorbu a ochranu životních podmínek ve svém územním obvodu a dávají příslušným orgánům města podněty k řešení nedostatků,
- c) vyjadřují se k návrhu perspektivní sítě a rajonizace zdravotnických zařízení ve svém územním obvodu,
- d) zaujímají stanoviska a přijímají opatření k záměrům jiných orgánů a organizací, pokud se týkají zdravotnictví v jejich územním obvodu.

11. na úseku vnitřních věcí

- a) připravují návrhy na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství,
- b) na vyzvání soudu, popř. jiného správního úřadu, se zúčastňují výkonu rozhodnutí podle příslušného ustanovení občanského soudního řádu,
- c) starají se o veřejný pořádek na území obvodu a využívají oprávnění podle příslušného ustanovení zákona o obcích žádat o spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, případně oprávnění žádat o pomoc městskou policií prostřednictvím ředitele městské policie nebo primátora města, pokud nejsou schopni zajistit pořádek vlastními silami a prostředky. Vztahy mezi

- městskými obvody a Městskou policií Pardubice budou konkretizovány na základě dohody mezi městskými obvody a Městskou policií Pardubice,
- d) mohou si zřídit pro výkon samostatné působnosti výbory, komise a zvláštní orgány,
 - e) mají povinnost řídit se usneseními zastupitelstva města, která se dotýkají obvodu města a z nich plynoucí úkoly realizovat,
 - f) provádějí šetření a podávají zprávy na vyžádání orgánů činných v trestním řízení,
 - g) ukládají pokuty podle zákona o obcích (nyní § 58),
 - h) zajišťují agendu ztrát a nálezů v rámci svého územního obvodu.

12. na úseku požární ochrany

- a) mohou zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. V případě, že ji zřídí, plní úkoly svěřené do samostatné působnosti obce podle § 29 odst. 1, s výjimkou písmene l) a o) a § 29 odst. 2 zákona o požární ochraně,
- b) zabezpečují údržbu objektů a zařízení požární ochrany pro potřeby svého územního obvodu,
- c) zpracovávají stanovenou dokumentaci požární ochrany pro objekty města svěřené do správy městským obvodům.

13. na úseku obecně závazných vyhlášek

- a) vyjadřují se k návrhům obecně závazných vyhlášek města a jejich změnám,
- b) v případě potřeby podávají návrhy na obecně závazné vyhlášky města.

14. na úseku městského informačního systému

Městské obvody, které nemají konsolidovanou správu informačních technologií (městské obvody I, III):

- a) zabezpečují ochranu dat a osobních údajů podle zvláštních zákonů,
- b) využívají městský informační systém vytvářený městem a navrhují změny městského informačního systému,
- c) při zřizování a úpravách svých počítačových sítí respektují metodickotechnické pokyny magistrátu s ohledem na zajištění kompatibility systémů vůči systémům magistrátu.

Magistrát města pro tyto městské obvody zajišťuje:

- zabezpečené připojení do internetu pro úředníky městského obvodu dle požadavků tajemníka městského obvodu,
- e-mailové schránky pro úředníky městského obvodu včetně antivirové a antispamové (nevyžádaná pošta) kontroly,
- zabezpečený, vzdálený přístup do sítě městského obvodu pro jejich dodavatele informačních systémů na žádost tajemníka městského obvodu,
- přístup do městského informačního systému (registr obyvatel, pozemků, GIS,...) na žádost tajemníka městského obvodu,
- chod a aktualizaci právních předpisů
- nestandardní přístup do internetu pro určité specifické aplikace (internetbanking různých peněžních ústavů).

Městské obvody s konsolidovanou správou informačních technologií (městské obvody II, IV, V, VI a VII):

Tyto městské obvody se z hlediska správy IT (pod správou odboru informačních technologií Magistrátu města Pardubic - OIT) stávají stejnou organizační složkou jako každá složka Magistrátu města Pardubic (odbor) a pro uživatele sítě na městském obvodu platí stejná pravidla uvedená ve směrnici (musí dodržovat směrnice) vydané magistrátem (OIT). Tyto městské obvody:

- a) zabezpečují ochranu dat a osobních údajů podle zvláštních zákonů,

- b) využívají městský informační systém vytvářený městem a navrhují změny městského informačního systému.

Magistrát města pro tyto městské obvody zajišťuje:

- zabezpečené připojení do internetu pro úředníky městského obvodu dle požadavků tajemníka městského obvodu,
- e-mailové schránky pro úředníky městského obvodu včetně antivirové a antispamové (nevyžádaná pošta) kontroly,
- zabezpečený, vzdálený přístup pro dodavatele aplikací určených pro městský obvod na žádost tajemníka městského obvodu
- přístup do městského informačního systému (registr obyvatel, pozemků, GIS, Helpdesk...) na žádost tajemníka městského obvodu,
- chod a aktualizaci právních předpisů,
- nestandardní přístup do internetu pro určité specifické aplikace (internetbanking různých peněžních ústavů),
- správu uživatelských účtů,
- zálohu dat a prostor pro ukládání síťových dat,
- software podporu (reinstalace PC stanic a dalších aplikací ...),
- hardware podporu (výměnu hw komponent včetně jejich nákupu ...),
- webovou prezentaci úřadu městského obvodu zajišťuje OIT na svém redakčním systému.

15. na úseku správy majetku města

- a) zajišťují dohled nad kulturními a historickými památkami, které se nacházejí na území městského obvodu,
- b) vydávají souhlas k zvláštnímu užívání veřejného prostranství, které není pozemní komunikací a dále vydávají souhlas k zvláštnímu užívání účelových komunikací v majetku města a dohlíží na jejich uvedení do původního stavu po ukončení zvláštního užívání. Před vydáním souhlasu si vyžádají stanovisko magistrátu města (souhlas k zvláštnímu užívání není realizován uzavřením nájemní smlouvy).

Příloha č. 2

Rozsah přenesené působnosti městských obvodů

1. Městské obvody vykonávají svými orgány přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí, případně městské obvody statutárních měst.
2. Na základě ustanovení § 139 odst. 3 zákona o obcích a vyjádřeného souhlasu městských obvodů zřízených na území města Pardubic vyhrazuje město Pardubice Magistrátu města Pardubic pro území městských obvodů:
 - a) výkon činnosti speciálního stavebního úřadu ve věcech místních komunikací podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších právních předpisů¹,
 - b) rozhodování o zařazení pozemní komunikace do kategorie místní komunikace a o vyřazení místní komunikace z této kategorie podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů²,
 - c) činnost na úseku veterinární péče v rozsahu ustanovení § 46 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči,
 - d) činnosti na úseku ochrany ovzduší v rozsahu svěřeném obecním úřadům zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
 - e) působnost drážního správního úřadu v rozsahu stanoveném obcím zákonem č. 266/1994 Sb., o dráhách,
 - f) činnosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí dle zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu stanoveném obecním úřadům,
 - g) výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku³.
3. Na základě ustanovení § 139 odst. 3 zákona o obcích a vyjádřeného souhlasu městských obvodů zřízených na území města Pardubic vyhrazuje město Pardubice Magistrátu města Pardubic pro území městských obvodů výkon následujících činností, při jejichž výkonu jednotlivé úřady městských obvodů poskytují magistrátu na vyžádání nezbytnou součinnost:

3.1 Magistrát podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

- a) organizuje přípravu města na mimořádné události dle § 15 odst. 2 písm. a),
- b) podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací společně s integrovaným záchranným systémem dle § 15 odst. 2 písm. b),
- c) ve spolupráci s úřady městských obvodů zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím dle § 15 odst. 2 písm. c),
- d) hospodaří s materiálem civilní ochrany dle § 15 odst. 2 písm. d),
- e) poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu dle § 15 odst. 2 písm. e),
- f) ve spolupráci s úřady městských obvodů koordinuje zajišťování nouzového přežití obyvatel města dle § 15 odst. 2 písm. f),
- g) vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany ve městě dle § 15 odst. 2 písm. g),
- h) seznamuje právnické a fyzické osoby ve městě s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva, za tímto účelem organizuje jejich školení dle § 15 odst. 4,

¹ § 16 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

² § 40 odst. 5 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

³ § 465 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- i) je dotčeným orgánem z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování o umístování a povolování staveb, změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení podle § 15 odst. 5.

3.2 Magistrát podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- a) ve spolupráci s úřady městských obvodů organizuje přípravu města na krizové situace podle § 21a odst. 1 písm. a),
- b) ve spolupráci s úřady městských obvodů poskytuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností podle § 21a odst. 1 písm. b),
- c) ve spolupráci s úřady městských obvodů vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob a předává je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle § 21a odst. 1 písm. c) a písm. d),
- d) podílí se na zajištění veřejného pořádku podle § 21a odst. 1 písm. e),
- e) ve spolupráci s úřady městských obvodů plní úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení podle § 21a odst. 1 písm. f),
- f) seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení podle § 21a odst. 2,
- g) při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách města podle § 22 odst. 1,
- h) uhrazuje z rozpočtu města náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených městem podle § 22 odst. 2.

V době krizového stavu primátor:

- i) ve spolupráci se starosty jednotlivých městských obvodů zabezpečuje varování osob nacházejících se na území města před hrozícím nebezpečím a vyzoomění orgánů krizového řízení podle § 21 odst. 3 písm. a),
- j) nařizuje a ve spolupráci se starosty jednotlivých městských obvodů organizuje evakuaci osob z ohroženého území města podle § 21 odst. 3 písm. b),
- k) ve spolupráci se starosty jednotlivých městských obvodů koordinuje činnost města v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva podle § 21 odst. 3 písm. c),
- l) ve spolupráci se starosty jednotlivých městských obvodů zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace podle § 21 odst. 3 písm. d),
- m) je oprávněn uložit v případě nebezpečí z prodlení právnické osobě a podnikající fyzické osobě podle § 29 odst. 5 a fyzické osobě podle § 31 odst. 8 povinnost poskytnout věcný prostředek.

3.3 Magistrát podle zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

- a) ve spolupráci s úřady městských obvodů plní úkoly a poskytuje údaje pro zabezpečení obrany státu podle požadavků obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo krajského úřadu dle § 8 písm. a),
- b) ve spolupráci s úřady městských obvodů zabezpečuje výběr a povolávání fyzických osob k pracovním výpomocím nebo k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností dle § 8 písm. b),
- c) podílí se na zabezpečení dodání určených věcných prostředků pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností dle § 8 písm. c),
- d) ve spolupráci s úřady městských obvodů plní úkoly spojené s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu dle § 8 písm. d),

- e) ve spolupráci s úřady městských obvodů poskytuje potřebnou součinnost v případě výcviku ozbrojených sil mimo území vojenských újezdů; sepisuje škody a způsobené právníckým a fyzickým osobám a škody způsobené na majetku města, došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výcvikem ozbrojených sil nebo s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu dle § 8 písm. e),
 - f) uplatňuje požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajského úřadu cestou obecního úřadu obce s rozšířenou působností a organizuje jejich přípravu dle § 8 písm. f),
 - g) ve spolupráci s úřady městských obvodů plní úkoly spojené s evakuací obyvatel podle rozhodnutí krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností a poskytuje potřebnou součinnost při ochraně majetku evakuovaných osob dle § 8 písm. g).
4. Na základě ustanovení § 139 odst. 2 zákona o obcích město Pardubice převádí na městské obvody v rámci příslušného územního obvodu (s výjimkou níže uvedenou) výkon této přenesené působnosti svěřené zvláštním zákonem Magistrátu města Pardubice jakožto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností:
- a) výkon činnosti silničního správního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou:
 - rozhodování o úpravě nebo omezení veřejného přístupu na účelové komunikace podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů⁴,
 - rozhodování o tom, zda účelová komunikace je či není pozemní komunikací v uzavřeném prostoru nebo objektu podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů⁵, a
 - rozhodování v řízení o určení právního vztahu ve věci existence veřejně přístupné účelové komunikace podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů⁶,
 - b) projednávání přestupků podle § 42a odst. 1, 5 a 6 a správních deliktů právníckých a podnikajících fyzických osob podle § 42b odst. 1, 3 a 4 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, s výjimkou projednávání správních deliktů podle § 42b odst. 1 písm. u) a v) téhož zákona.

K převodu výkonu přenesené působnosti dle tohoto odstavce nedochází ve vztahu k městskému obvodu Pardubice VIII. Pro území městského obvodu Pardubice VIII vykonává působnost v celém rozsahu tohoto odstavce Magistrát města Pardubice.

⁴ § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 7 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

⁶ § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů